

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7.50 Din, polletno 1.80 Din, celoletno 3.00 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 3.00 Din, celoletno 4.80 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Radikalske spletke za obdržanje nadvlade

Odstop Vukičevićeve vlade — Borba demokracije proti nazadnjaški radikaliji, ki jo zvesto podpirajo tudi klerikalci — Radikali ne dajo iz rok nobenega važnejšega ministrstva, da bi še dalje gospodarili po svoji mili volji — Prečani se sploh ne uvažujejo — Sramota je, da prečanska SLS podpira tako protiprečansko politiko — Novi davčni zakon krivičen za prečanske kraje

Predzadnjo sredo popoldne je kleroradikalna vlada pod ministrskim predsednikom Vukičevićem odstopila in se vladna kriza rešuje že teden dni. Rešuje se tako, da se parlamentarna načela prav malo uvažujejo in da se skuša s spletkami zopet upostaviti prejšnji režim. Radikalom diši, da bi še dalje po svoji volji vladali s pomočjo ponižnih strank, kakor so na primer klerikalci, ki niti ne bevsknejo, samo da so tudi deležni malega prostorčka na solncu.

Radikali, ki predstavljajo danes po številu poslancev veliko stranko le zaradi svojih nasilnih volilnih metod, se vedno jasneje prikazujejo kot stranka, ki hoče biti za vsako ceno na vrhu in tam gospodariti brez kontrole. Radikalija hoče nadvlado in se malo briga za enakopravnost v državi.

Sramotno je le, da radikale v tem podpira SLS, prečanska stranka, ki je svoječasno najhujše grmela proti radikalskemu srbijanskemu nadvladju in vedno zopet zahtevala enakopravnost.

Ni lahek boj demokracije proti nazadnjaški radikaliji, ki se s svojimi spletkami zna vedno zopet izmazati iz kritičnega položaja. Po par ponesrečenih poskusih rešitve vladne krize v zmislu koncentracije, to je sestave vlade iz vseh strank, rešuje vladno krizo, ko to pišemo, zopet Vukičević, ki hoče upostaviti stari režim. Zahteve, ki so jih stavili demokrati za zopetni vstop v vlado, so radikali enostavno odklonili. Zlasti jim radi-

kali nočejo dati notranjega ministrstva, ki ga demokrati zahtevajo zase. Na drugi strani pa tudi demokrati vztrajajo pri svojih zahtevah.

Podoba je, da Vukičevićeva prizadevanja ne bodo kronana z uspehom in da bo mandat za rešitev vladne krize dobil Davidovič. Vsaj ta hip, ko to pišemo, je položaj takšen.

Težko je verjetno, da se bo sedanja vladna kriza rešila v zmislu demokracije. Kmetko-demokratska koalicija, ki tvori jedro borbe za enakopravnost, poštenost in pravičnost v državi, ne gre v vlado, ki bi ne sprejela glavnih zahtev njenega programa. Koalicija se ne prodaja in se ne vdinja radikalom, kakor to stori SLS.

Zakaj je SLS tako uslužna radikalom, ni prav jasno. Režim, ki so ga podpirali klerikalci, je prinesel Sloveniji le škodo. Od kleroradikalne vlade je prihajalo za nas vedno le zlo. Največje zlo kleroradikalnega režima pa je novi davčni zakon, ki na videz izenačuje davke, v resnici pa je za prečanske kraje krivičen, ker uvaja dvojno mero: za srbijanske in prečanske pokrajine. Zlasti neprijeten bo za prečanske kmete novi zemljiški davek.

Kmetko-demokratska koalicija izjavlja v svoji deklaraciji, ki je bila te dni prečitana v Narodni skupščini, da zanjo vprašanje davčnega izenačenja še ni rešeno s sprejetjem davčnega zakona. Koalicija bo nadaljevala borbo za res popolno in brezizjemno izenačenje in pravično razdelitev davkov.

Kmetske občine in občinski ubožci

V zadnji razpravi o potrebah kmetijskih občin smo pisali predvsem o občinskih potih in mostovih, ki tvorijo v mnogih občinah prav težavno vprašanje. Prav tako so skoro vse občine hudo prizadete glede preskrbe občinskih siromakov.

Preskrba ubožcev tvori za posamezne občine veliko vprašanje, saj zahteva od občinskih dohodkov prav znatne vsote, četudi podajajo tega ali onega siromaka iz hiše v hišo, bolje rečeno od hleva do hleva, kar je včasih res vse obsodbe vredno. Poleg tega morajo siromaki često poslušati razne očitke in prenašati mnogo zaničevanja. Res je, da ta ali oni v mlajših letih ni bil preveč ektrben in varčen, vendar taka očitavanja niso na mestu, zlasti ne s krščanskega stališča.

Kakor so vsega pomilovanja vredni ti siromaki, so tem bolj usmiljenja vredni oni ubožci, ki svoja čvrsta leta prebijejo izven svoje občine in na tujem zapravijo vse svoje moči, se trudijo in garajo za tuje, a ko onemorejo, se vrnejo ali pa jih pošljejo v domačo občino. Dobe se celo taki, ki so na tujem rojeni, a si zaradi nebriznosti

njihovih staršev in njih samih niso pridobili domovinske pravice v kraju, kjer bi jim po vseh prirodnih zakonih pripadala.

V tem oziru še danes mnogo greše posamezne občine same, ki brez premisleka izdajajo domovinske liste, poselske knjižice in druge dokumente. Pri tem se nič ne gleda na to, ali je dotični že zadostno število let na enem in istem kraju, da bi ga mogli pritiskniti dotični občini.

Sploh se ni vodil do novejšega časa v tej stvari nikak pregled. Niti se ni polagala posebna važnost na to, da bi vsak delavec, posel ali drugi, ki pride v občino, zglasil pri občini svoj prihod kakor tudi odhod. S tem bi se preprečilo dokaj sitnosti in pisarjenja zaradi pristojnosti siromakov, ki jih povsod odklanjajo. Bilo bi torej umestno, da se v bodoče postopa v teh zadevah bolj natančno.

Med občinske siromake ne pridejo, kakor smo rekli, le taki, ki so v mladosti lahkomišelní, ampak često tudi delavni ljudje, ki so skrbni in varčni, a onemorejo pred časom. Njih sredstva

poidejo, a na koncu koncev mora skrbeti zanje občina.

V tej zadevi čakajo kmetske občine še velike skrbi. V svrhu izboljšanja položaja teh ubožcev ne glede na to, v koliko je posameznik sam zakrivil svojo bedo, so začele misliti nekatere kmetske občine na ustanovitev občinskih ubožnic. Male občine tega vsaka zase ne zmorejo, pač pa bi moglo to storiti po več občin skupaj. Pa še na ta način ne bo šlo lahko.

Kakor smo že zadnjič omenili, da naj bi oblastna skupščina odstopila občinam nekaj cestnih dohodkov za občinska pota, tako bi bilo potrebno tudi v primerih zgradbe občinskih ubožnic. S tem, da bi se ustanovile občinske ubožnice na deželi, bi se kolikor toliko razbremenile slične oblastne naprave v središčih.

Na vsak način je treba resno premisliti, kako naj se primerno reši to socialno vprašanje. Tudi to vprašanje glasno govori, da je treba v občinskih odborih sposobnih, delavnih mož, ki imajo srce in smisel za občinske potrebe in socialna vprašanja.

Za duhovnika neprimerno mesto

«Za cestnega načelnika v Žužemberku je bil 30. januarja soglasno izvoljen župnik g. Anton Porenta v Hinjah.» Tako se glasi kratka notica v zadnjem «Domoljubu».

V redu je, če ta ali oni duhovnik daje dobre nasvete možem cestnega odbora glede naprave, poprave in vzdrževanja dobrih potov in cest v okraju, nikakor se pa ne strinjamo s tem, da duhovnik prevzema tako strogo gospodarsko in posvetno mesto v cestnem odboru. To se prav nič ne strinja z duhovniškim poklicem.

Cestni načelnik mora večkrat pregledovati ceste in njihove naprave, mostove in kanale. Že to samo ni primerno za duhovnika. Dalje mora nadzorovati dela na cestah in ima opraviti z vsakovrstnimi delavci, tu in tam celo morja s takimi, ki niso v preveč treznem stanju. In take ljudi naj duhovnik opominja in svari ali celo priganja k delu.

Prepričani smo, da bodo v gornjem primeru padali vsakovrstni tihi in javni očitki ne le na g. župnika, nego tudi na ves duhovniški stan. Isto se bo godilo pri izplačevanju mezd, ako se ne bo ugodilo vsakemu posamezniku. Nikakor torej tako mesto ni primerno za duhovnika. Tudi z verskega stališča je škodljivo, ker v marsikaterem vzbuja domnevo, da gre duhovnikom le za posvetno stvar, moč in dohodek.

Čudno je navsezadnje tudi to, da v vsem žužemberškem cestnem odboru klerikalci nimajo za tako mesto sposobnega moža lajika. Morda so pa poslovne in gospodarske cestne razmere tako razdrapane, da jih nihče noče prevzeti.

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

Politični pregled

Po ostavki Vukičevićeve vlade predzadnjo sredo se že ves teden

rešuje vladna kriza.

Mandat za reševanje krize in sestavo nove vlade so imeli Vukičević, Radić, Perić in zdaj ga ima zopet Vukičević. Rešitev vladne krize v zmislu sestave vlade iz vseh strank (koncentracija), kakor to zahteva Demokratska unija, ni uspela, a zaenkrat najbrže tudi ne bo uspel Vukičević, ki

bi rad zlimal nazaj staro vlado.

Vpliv Davidovičeve struje v Demokratski zajednici je tolik, da radikalom pogajanja z demokrati niso lahka, dasiravno si želi Marinkovičeva struja za vsako ceno zopet v vlado. Radikalni Vukičevićevi struje si obetajo, da bodo v skrajnem primeru razcepili demokrate in pridobili zase marinkovičevce, s čimer bi bila vlada omogočena. Muslimanski del Demokratske zajednice, zlasti pa naši klerikalci so, seveda, slepo za radikale.

Ko to pišemo, poročajo iz Beograda, da je večina na seji demokratskega kluba nastopila odklonilno proti radikalom, ki ne ugodijo pogojem, ki so jih stavili demokrati za vstop v novo vlado.

Kakor se sodi,

dobi mandat za rešitev vladne krize najbrže Davidović.

Vladna kriza skoro gotovo še ne bo hitro rešena in radikali že groze z novimi volitvami, ki bi se seveda vršile po starem radikalškem receptu. V političnih krogih pa se sodi, da na volitve ni misliti. Če bi se klerikalci zavedali svojih dolžnosti napram Sloveniji, ki jih je izvolila, bi bilo sedaj reševanje vladne krize dosti lažje in bi se mogla vladna kriza rešiti tako, da bi bile z novo vlado zadovoljne tudi prečanske pokrajine, ki nočejo ničesar drugega kakor resnično enakopravnost na vseh poljih ter poštenost in pametno gospodarstvo.

DOPISI

ZIROVNICA. Tukajšnje Delavsko podporno društvo je priredilo zadnjo nedeljo veselico v svrhu okrepitve svoje blaginje. Namen društva je izključno podpiranje članov v primerih bolezni in nesreč. Pri tem se popolnoma nič ne ozira na politično pripadnost in mišljenje posameznika. Zaradi tega bi človek pričakoval, da bi tako društvo podpirali vsi sloji brez razlike, zlasti pa oni, ki se ob vsaki priliki tako radi pobahajo s pavovim perjem socialne pravičnosti. Seveda pa so se tudi tokrat pristaši SLS odlikovali s svojo odsotnostjo. Še več. Priredili so istega dne veselico v izobraževalnem domu, na katero so povabili tudi godbo z Jesenic, da bi privabili z njo čim več posetnikov. Delavskemu društvu s tem niso dosti škodovali, pač pa bodo s tako nagajivostjo izkopali samim sebi grob.

GORNJI LOGATEC. Veliko zanimanje v bližnji in daljni okolici vlada za Sokolovo maskarado, ki bo na predpustno nedeljo v vseh prostorih Sokolskega doma. Mlado in staro si je odkazalo sestanek na tej prireditvi. Maske, kakršnih še ni bilo, bodo tekmovala med seboj po lepoti, originalnosti, dostojni razposajenosti in prikupljivosti. Pridite vsi, ki ste dobre volje, pa tudi pusteži, če niste le preveč zakrknjeni. Vsem se bo otajalo srce. — Nedeljska šaloigra «Enajsta zapoved» je privabila v Sokolski dom lepo število hvaležnega občinstva, ki je prišlo na svoj račun. Igralo se je dobro in smeja ni manjkalo.

RAČNA. Prostovoljno gasilno društvo v Račni bo priredilo v nedeljo 19. t. m. igri «Časico kave» in burko v enem dejanju «Brati ne zna». Vljudno vabljeni od blizu in daleč.

BOŠTANJ OB SAVI. Sokolsko društvo bo uprizorilo na pustno nedeljo ob 15. M. Silvestrovo štiridejansko «Žarenje planin». Snov te igre je zelo lepa, povzeta iz pristnega kmetskega življenja; zato poset te predstave toplo priporočamo. — Običajen sejem na pustno soboto se bo zaradi sejma istega dne na Bučki vršil že dva dni prej, to je v četrtek 23. t. m.

HRASTNIK-DOL. V soboto 18. t. m. bo v gostilni g. Dolinske na Brnici ob 19. predavanje o pravilniku bratovskih skladnic. Predaval bo zna-

ni strokovnjak v delavskih vprašanjih g. dr. Joža Bobinjec. Delavci, udeležite se tega važnega predavanja!

MOZIRJE-NAZARJE. V nedeljo se je po branju pastirskega lista obregnil neki pater ob slabe časopise in priporočal «Domoljuba». V Nazarjih, ki jih radi obiskujejo tudi Mozirčani, do zadnjih časov tega ni bilo slišati, ker se Nazarčani kot solidni ljudje razen par klerikalnih petelinov ne vtikajo v politiko. Mlademu patru, ki se menda ni dolgo tam, svetujemo, naj ne priporoča več enih ali drugih časopisov, zlasti s prižnice, če si želi miru. Sliši se tudi, da bodo na pustno nedeljo priredili Orli neko veselico. Več bomo pisali, če bo potrebno.

LAŠKO. Odkar gospodari v našem okraju klerikalni gospodarski zastop z gerentom g. dr. Godničem na čelu, se vozi na okrajne ceste namesto gramoza tudi blato, ilovica, malo pomešana s kamenjem. Pozivamo gradbeno sekcijo v Ljubljani, da pregleda material, ki ga je navozil g. Miha Hrastnik, bivši gerent in posetnik v Rifengozdu, na okrajno cesto od vasi Psarje do Tremeje. Od gerenta g. dr. Godniča zahtevamo, da omenjenega materiala ne prevzame in ne dá razgrniti na cesto toliko časa, da ga pregleda odposlanec gradbene sekcije. Gg. od SLS imajo vedno na jeziku, da nimajo denarja, a ni čudno, da brede okrajni zastop v dolgove, vozovi pa v blato do osi. Nadejamo se, da bo gradbena sekcija v Ljubljani ukrenila potrebne korake. — G. Miha Hrastnik, posestnik v Rifengozdu, ima pri viaduktu nasproti mlina v Škarlovju več kopice tik ob cesti zloženih drv, in to baš na mestu, kjer napravi okrajna cesta največji ovinek, kar je za voznike precej nevarno in lahko se pripeti velika nesreča zaradi tega, ker so drva napoti in se vozniki v hitrejši vožnji ne morejo izogniti drug drugemu. Čudno je, da g. Hrastnik kot bivši gerent okrajnega zastopa Laško ne pozna cestnopolijskega reda.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Tukajšnji klerikalci se trudijo že dalje časa s sestavljanjem kandidatne liste za bodoče občinske volitve. Preteklo nedeljo so si s privoljenjem gospoda župnika izbrali za nosilca liste in bodočega župana Blaža Kurnika, posestnikovega sina v Goveah pri Sveti Jederti. Davkoplačevalci niso z njim zadovoljni in si bodo izbrali za nosilca liste moža, ki bo vsaj davkoplačevalec. Človek, ki ne plačuje davkov,

Zapisal Marijan Jamšek:

Grad Berberštajn

Povest iz minulih časov.

(Konec.)

Pri čevljarju sem ostal do zadnjega časa. Ravняли so z menoj spočetka še nekam usmiljeno, ko pa sem začel doraščati, so mi dajali vedno težja dela. V otroških letih sem pasel živino, z dvanaestim letom pa me je vzel gospodar v svojo delavnico. Delati sem moral od ranega jutra pozno v noč. Da nisem našel dobrega prijatelja v osebi mojstrovega sina Lovrenca, ne vem, kako bi obstal. Moj mojster je dal Lovrenca učiti k nekemu kovaču daleč proč in od takrat se nisva videla več!

Na vratu se nahajajoči medaljon je Gotfrid snel in ga izročil županu: «To sem nosil vedno okoli vratu, vedel pa nisem, kaj pomenjata črki G. B.»

Pred kratkim se mi je v sanjah prikazal moj oče, sedeč na belem konju, in mi je dejal: «Moj ljubljani sin, pojdi v svet, reši se tega življenja, našel boš srečo!»

Brez oklevanja sem si naložil popolno torbo in odšel v svet, je nadaljeval Gotfrid. «Dolgo sem taval v tujini, naposled me je pot le privedla v moj rojstni kraj. Prav slučajno sem zaradi prenočišča prišel na grad svojega očeta. Bil sem truden in sem takoj zaspal.»

Nato opiše Gotfrid podrobno sanje o beli ženi in o oporoki očetovi. «O svojem prijatelju Lovrencu pa ne vem ničesar več, odkar sva se ločila.»

Spoštljivo se je priklonil župan Gotfridu in mu rekel: «Dokazali ste, da ste sin pokojnega Berberštajna. Vaš pokojni oče je zapustil in dal hraniti v mestni blagajni tri vrečice zlatnikov, katere vam bomo izročili. Johana pa je po želji vašega očeta prevzela oskrbništvu gradu. To je gotovo ona Johana, ki vas je dala odstraniti. Dobi naj zaslužen kazen. O vašem prijatelju Lovrencu vam tudi lahko dam pojasnilo. Pri kovaču Jerneju za mostom je pomočnik z imenom Lovrenc. Mogoče je on pravi. Pojdite tja!»

Prav pristočno sta se poslovila, ko mu je župan izročil zlatnike in pravico nad zapuščeno Berberštajno, na kar je Gotfrid krenil proti mostu h kovaču Jerneju.

Baš pred hišo je stal Lovrenc, ko je zagledal Gotfrida. Spoznal ga je po mnogih letih in veselo vzkliknil: «Gotfrid!»

«Lovrenc, moj mili prijatelj!» je zaklical mladi graščak.

Graščak je prijatelja povabil na grad in mu zabranil nadalje izvrševati kovaški obrt. Kaj rad je na to Lovrenc pristal. Spravil je svoje stvari, se poslovil in prijatelja sta odšla na novi dom. Med potjo sta si imela zelo mnogo povedati. Ustavila sta se v gostilni, še dobro založila in v pozni noči korakala proti gradu.

Mesec je bil visoko na nebu in se zadovoljno smehljaj veselimu tovarišema.

IV.

Vest o novem graščaku se je hitro raznesla po vsej okolici. Prebivalci so kar v trumah hiteli na grad, da se poklonijo novemu gospodarju.

V cerkvah so zvonovi naznanjali veselo vest, da se je vrnil nekoč izginuli sin iz gradu Berberštajna.

Pri županu v mestu je potrkala koščena roka na vrata, vstopila je starka s hudobnim pogledom ter pričela rotiti župana, da novi grof ni pravi, da je to navaden slepar, ki si hoče na cenen način pridobiti imovino in grad.

Župan, splošno znan kot poštenjak, gleda starko, mirno poslušaj ter ji ponudi stol in ji reče, naj dobro utemelji svojo trditve. Stara Johana govori, župan jo pa pazno poslušaj in vsako njeno besedo ponovi: «Ko pa hudobna Johana omeni, da je služila na gradu, ko še ni bilo otroka na svetu, jo prekine župan ter se za nekaj trenutkov odstrani, nato se zopet vrne, toda ne sam. Z njim je prišel tudi mestni stražar.»

Župan znova povzame besedo: «Dovolj si se mi lagala in me hotela premotiti, hudobna ženska. Stori la si mnogo zla, slednjič si se pa le sama ujela v past. Zveži jo, stražar, in odvedi v ječo. Paži dobro, da ti ptičica ne uide!»

Še preden se je starka zavedla, kaj se godi z njo, je bila že na cesti in krepki stražar Jošt jo je gнал pred seboj v zapore.

Kaj hitro se je raznesel glas po okolici, da je stara Johana v ječi, ker je nekdanja dala odstraniti mladega Berberštajna, sedanjega gospodarja na gradu.

Anico, dobro deklico, je vest o materinem zločinu zelo potrla. Vsa obupana je hitela od hiše do hiše, da poizve podrobnosti o usodi matere, a kamor se je revica zatekla, so jo

ne zna presojati razmer, v katerih živijo davkoplačevalci.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. V eni izmed zadnjih števil klerikalne «Pravice» razklada znani dopisnik iz Rečice rudarjem, da bodo odpušteni vsi tisti, ki bodo vršili kako obrt izven rudarske službe. Krajevna organizacija SDS se je na merodajnem mestu prepričala, da se je izdal razglas po višjem nalogu. Priporočamo piscu, pristašu SLS, da se pritoži in zahteva sistiranje naredbe potom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki je v klerikalnih rokah in za katero je dopisnik z vso vneto agitiral. — Klerikalni vodje so že pričeli z agitacijo za volitve delavskih zaupnikov v tukajšnjem revirju. Zavedni delavci, zabrusite klerikalnim agentom v obraz najnovejši Gosarjev pravilnik, po katerem boste morali delati 40 let za svojo penzijo in boste prispevali v pokojninski sklad mnogo več kakor do sedaj, a prejeli boste znatno manjšo pokojnino kakor po boljšem Žerjavovem pravilniku.

REČICA PRI LAŠKEM. V nedeljo 19. t. m. ob pol 15. bo redni občni zbor krajevne organizacije SDS Rečica-Sv. Jedert v prostorih gostilne Videčnik v Rečici pri Laškem. Dnevni red po doposlanih vabilih. Udeležba članov in prijateljev SDS obvezna. Kot delegat glavnega odbora bo poročal g. dr. Joža Bohinjec iz Ljubljane.

SV. FLORJAN PRI ROGATCU. Tu je umrl na svojem domu kot žrtev dolgotrajne zavrtnatne bolezni g. Ivan Plavčak, vojni invalid in uradnik pri sreskem glavarstvu v Šmarju pri Jelšah. Pokojnik je bil izredno marljiv, nadarjen in vesten uradnik, srčno dober človek, ki ga je vse spoštovalo. Blag mu spomin!

ZETALE. Pretečeno nedeljo 12. t. m. je imela tukajšnja krajevna organizacija SDS svoj običajni letni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število naprednih in odličnih mož. Po otvoritvi g. Svenaška je podal sreski tajnik g. Malgaj poročilo o sedanjem političnem položaju v Beogradu in bičal nesrečni novi davčni zakon, za katerega so glasovali tudi naši klerikalci (medklici: Sram jih bodi!). Orisal nam je med drugim tudi pomen organizacij in se zavzemal za širjenje naprednega časopisja, osebno «Domovine». O delovanju organizacije v pretečenem letu je podal tajnik krajevne organizacije g. Fr. Svenašek poročilo, ki je bilo prav razveseljivo. Posebno

delavna je bila organizacija ob raznih volitvah, pri katerih so narasli naši glasovi od 26 na 45 in na 80. Posebno dobro smo se držali naprednjaki pri občinskih volitvah, ko so dobili klerikalci samo 3, naprednjaki pa 6 odbornikov. — H koncu res uspelega obnega zbora je pristopilo k organizaciji prav lepo število novih članov in se je priglasilo 8 novih naročnikov «Domovine». Živeli vrlj napredni žetalčani!

SV. LOVRENC NA POHORJU. Vsem ljubiteljem lepe slovenske knjige je zopet dana prilika, da dobijo za leto 1929. za borih 20 Din štiri krasne knjige Vodnikove družbe (koledar in tri pripovedne knjige). Posebno čitateljem naše ljube «Domovine» priporočamo, da se pridno prijavljajo pri poverjeniku za Sv. Lovrenc in okolico, poštarju g. Dragu Lindiču, pri katerem so tudi na ogled knjige iz let 1927. in 1928. Kdor bo enkrat te knjige naročil, ta ne bo Vodnikove družbe opustil nikdar več.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Dne 10. t. m. so se vršile volitve župana. Volitve so se zaklesle zaradi pritožbe napredne gospodarske liste. Kakor pa je bilo pričakovati, je veliki župan vse zavrnil. Pri Sv. Antonu v Slovenskih gorah so bile volitve razveljavljene zaradi «formalnih napak», kakor poroča «Slovenec», a pri nas, kjer je bilo poleg formalne napake še mnogo drugih protizakonitih napak, se volitve, seveda, ne razveljavijo. Razlika je pač ta, da so pri nas vložili pritožbo naprednjaki, a pri Sv. Antonu klerikalci.

LIMBUŠ. (Smrtna kosa.) Te dni so položili v Limbuš k večnemu počitku bivšega bakrarja v delavnicah državnih železnic v Mariboru, gosp. Ivana Vehovca. Pokojni starček je bil splošno priljubljen, posebno pa so ga v spominu ohranili njegovi tovariši železničarji. Blag mu spomin!

SLATINA-RADENCI. V nedeljo 12. t. m. je priredilo tukajšnje Dramsko društvo igri «Navaden človek» in «Naša deca». Pred igro je pozdravil naš priljubljeni župan g. Jakob Zmijč kot predsednik društva navzoče, zahvaljujoč se za mnogobrojen obisk; obenem je obrazložil pomen društva ob naši skrajni severni meji. Lepe besede našega župana so gotovo navdušile tudi igralce, da so svoje vloge res izborno igrali.

VURBERG PRI PTUJU. Dragi čitatelji in čitateljice «Domovine»! Vam vsem je dobro znana naša preluba «Domovina». Mislim, da ga ni v

Sloveniji bolj zanimivega, poučljivega in zabavnega tednika kakor je ta. Komaj že čakamo dneva, kdaj priroma po pošti. In potem, mislim, nihče prej ne odloži lista iz rok, dokler ga ne prečita do konca. Torej vsi jo spoštujemo, ki nam je znana. Mnogo ljudi pa je tudi takšnih, ki zelo radi čitajo «Domovino», samo to jim ne pade v glavo, da bi si jo naročili in plačali to neznatno naročnino. Vsem tem mi naročniki naravnost povejmo: Kdor hoče «Domovino» čitati, naj si jo naroči in plača. Na tuje stroške bi vsakdo rad čital. Menda se ti ljudje bojijo zamere pri nasprotnikih. Pač zelo strahopetni ljudje! Sedaj pa vse naročnike prosim: Ostanite vsi zvesti «Domovini», kakor je ona zvesta Vam! Bog naj živi vse «Domovinarje»! Vsem pozdrav od Franja Rojka.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo bo priredilo na pustni torek svojo običajno pustno zabavo, združeno z maškerado. Na sporedu bodo nastop Kitajcev, pustne burke, godba, ples. Za plesalce in neplesalce je v obilni meri prekrbljeno za zabavo in smeh. Začetek ob 18. popoldne. Na pustni torek torej vsi, stari in mladi, v Društveni dom k Mali Nedelji!

VERZEJ. Na otročji dopis v «Slovenskem Gospodarju» 9. t. m. pod naslovom Verzej si usojamo odgovoriti naslednje: Ako je dopisnik dotičnega članka imel okenca svojih oči dobro odprta, je moral opaziti, da pri omenjenem pretepu in birnovanju, kakor se je on izrazil, ni sodeloval noben učenec jurjevskega učitelja in tudi ne vernik ljutomerskega škofa. Pač pa je bil glavni pretepač vnet častilec SLS, ki je pred zadnjimi občinskimi volitvami neprestano kričal: «Jaz bom volil Korošec!» Ali ni tako, gospod dopisnik? Če nimate, gospod dopisnik, v «Slovenskega Gospodarja» kaj boljšega dopisovati, je bolje, da dopisovanje sploh opustite, ker take otročje neslanosti kvarijo pri branju «Slovenskega Gospodarja» človeku ves apetit. Ako pa s takimi otročarijami ne boste mirovali, Vam bomo prihodnjič v odgovor brenknili na drugo struno.

VERZEJ. V nedeljo 5. t. m. se je vršil v Verzeju ob zelo dobrem obisku ustanovni občni zbor Sokolskega društva. Načelnik ljutomerskega okrožja brat Lubaj iz Ljutomerja je v svojem govoru razložil udeležencem sokolske dolžnosti, podal sliko sokolske zgodovine ter pomen in namen Sokolstva sploh. Pri odborovih volitvah so

sirovo zapodili. Obsojena je bila od ljudstva tudi ona, ki je bila povsln nedolžna.

Naenkrat je začula v daljavi glasno vpitje: «Ubijmo jo! Umreti mora tudi ona! Čarovnica je kakor njena mati!» Anica je zagledala pred cerkvijo množico ljudstva, oboroženega s koli in sekirami.

Ubogo dekle zbere zadnje moči in steče proti gradu. Množica ji z vpitjem sledi. Tekla je, kolikor hitro so jo nosile noge. Končno je le prispela pred grajska vrata, ki so bila odprta. Zunaj je stal Lovrenc in popravljal klop. Ko Lovrenc vidi položaj, v katerem se nahaja deklica, ji proži obe roki v pomoč. Silno izmučena mu pade sirota v roke in omedli, Lovrenc jo dvigne in odnese v grad, za seboj pa dobro zapre vrata.

Množica je pridrvela pred grad in vpila na ves glas: «Ubijte jo!»

Gračak Gotfrid stopi pred grajska vrata in nagovori svoje kmete: «Dragi prijatelji, naj stopi eden od vas bliže in naj mi razloži, za kaj gre!»

Hitro se odzove pozivu neki kmet in pojasni Gotfridu, da je ta deklica hčerka stare Ivane, ki čaka v ječi na smrt na grmadi, in da jo hoče ljudstvo ubiti, da se čarovništvo v tem kraju ne bi razpaslo. Ostali mu z glasnim vpitjem pritrujejo.

Lovrenc je med tem odnesel ubogo Anico na grajski stolp ter močno zaklenil vrata za seboj.

Mladi graščak je miril ljudstvo, branil nedolžno deklico in naposled potolažil množico. Ko jim je tako pripovedoval, da dekcle ni ničesar zakrivilo, zapazil v vasi ogenj. Ko vpraša kmete, kje gori, mu povejo, da so

sosedje zažgali hišo stare Ivane. Sedaj se pa Gotfrid zresni in zagrmí na kmete: «Poberite se mi izpred oči in hitite gasiti, da se reši, kar se rešiti dá, sicer vas zadene kazen!» Takoj se je grajska planota spraznila in plaho je bežalo ljudstvo nazaj v vas, da izvrši gospodarjevo zapoved.

Gotfrid je stal še dolgo pred gradom ter nemo zrl v daljavo.

Na stolpu se je Anica bridko jokala, ko je videla svoj dom v plamenih. Lovrenc je siroto brez matere in brez doma tolažil ter ji obljubil, da ji bo stal vedno ob strani, da si bosta zgradila nov dom in živela skupaj.

Ljudje so se razšli od pogorišča. Rešiti se ni dalo nič več. Prišli so prepozno.

Mrak je legel na zemljo. Postal je mirno, samo na pogorišču so še pokali zadnji ostanki Aničnega doma, delo razjarjenega ljudstva. Sirota je ostala odslej na gradu.

V.

Minuli so meseci.

Lovrenc je vzel Anico za ženo. Dobri Gotfrid pa je na prošnjo obeh mladih prijateljev odpustil zločine stari Ivani in ji nakazal v gradu izbo, da preživi zadnje dneve življenja v miru. On sam si ni iskal življenjske družice ter je podpiral Lovrenca in našel v tem svoje veselje, ko je videl dvoje ljubčih se obrazov v gradu.

Ivana se je bavila z zdravili in je vedno kuhala v izbici rože in druge rastline ter si je hotela na ta način pridobiti naklonjenost kmetov, da jim je v časih bolezni pomagala.

Pridna Anica je skrbela za moža, obenem pa tudi za graščaka. Rekli bi, živeli so v

skupnem gospodinjstvu. Ljubili so drug drugega in živeli zelo srečno in zadovoljno. Graščak je prirejal večkrat love, katerih so se udeležili tudi kmetje, katere je vedno pogostil z dobrimi jedili ter s pijačo.

Nekega zimskega dne je dobri Gotfrid nevarno zbolel in legel v bolniško posteljo. Ležal je že mesec dni. Zvesti Lovrenc in Anica sta mu pridno stregla ter ga negovala, toda ves trud je bil zaman. Bolezen se je slabšala in bati se je bilo za življenje gospodarjevo. Poklicali so zdravnike, pa tudi ti niso mogli več pomagati.

Nekega dne sedita ob bolnikovi postelji Lovrenc in njegova žena. Pa je slednja omenila, da bi bolniku morda pomagala mati Ivana. Poklicali so potuhnjeno Ivano, naj pomaga dobremu gospodarju. Prišla je in za-trjevala, da ima izvrstne kapljice. Med čaj vlije nekaj kapljic te zelene tekočine in reče bolniku, naj hkrati izpije vso čašo.

Bolnik hlastno izpije dano zdravilo, toda tisti hip se prime krčevito za vrat in zavpije: «Lovrenc, Lovrenc, zastrupila me je!» Ni mogel več govoriti, bolečine so bile neznosne, zvižal se je po postelji, smrtni pot ga je oblił, glavo je nagnil nazaj in izdihnil.

Začudeno gleda prestrašeni Lovrenc. Ko vidi mrtvega prijatelja dobrotnika, se vrže na mrtvo truplo in bridko joka. Rahlo ga nekdo prime za rame, obrne se in vidi Ivano, ki mu zašepeče na uho: «Ne žaluj, Lovrenc, sedaj je vse vajino!»

Anica je med tem zbežala neznano kam. Lovrenc, ves besen, zgrabi Ivano in jo nese v grajsko ječo, rekoč: «Prekleta bodi, starica,

bili izvoljeni naslednji bratje Sokoli: starosta Jakob Senčar, podstarosta Ivan Bunderl, načelnik Franjo Kozar, tajnik Rajko Topolevec, blagajnik Jožko Ostere, nadalje odborniki: Jožef Topolnik, Jakob Ferenc, Franc Janežič in sestra Tončka Bunderlova. Zanimanje za novo društvo je veliko, razpeloženje izvrstno. Novo izvoljeni odbor nam pa jamči, da bo vodil društvo po poti Sokolstva in poštenosti, v duhu ljubezni do naše lepe domovine in v znamenju bratstva, enakopravnosti in svobode.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NAJBOLJŠE SORTE SADJA.

Po naših sadnih vrtovih imamo razne sorte sadja, dobre in slabe. Ta mešanica, ki je nastala tekom časa, nam je danes v škodo. Naši gospodarji so cepili in razmnoževali, kar jim je prišlo v roke. Mnogi gospodarji so se celo ponašali, če so imeli na svojem vrtu obilico najrazličnejših sort. To je veljalo posebno za jabolka. Čim več sort je imel gospodar, za tem večjega sadjereja je veljal. Ti časi so pa minuli. Danes se ne gleda in ne presoja sadjarja po številu sort, ki jih ima na svojem vrtu, ampak po kakovosti sort, ki jih goji v svojih nasadih, in po enotnosti blaga, ki ga ima na prodaj. In to je prav in tudi potrebno. Iz dosedanjih številne mešanice raznih sort moramo priti do maloštevilnih, enotnih sort, ki se po svoji kakovosti najbolj prilagajajo našim krajem in ki so tudi za sadno kupčijo najbolj primerne, kajti koncem koncev imamo tudi pri nas zazreti glavni dohodek iz sadjarstva v ugodni prodaji svežega sadja.

Prav sedaj se bližamo pomladi, ko pride čas, da razširimo naše nasade, da jih izpopolnimo, da drevje precepimo itd. Kdor še ni naročil potrebnega drevja, naj to nemudoma stori, da ne bo prepozno. Prav tako je pa tudi skrbeti za potrebne cepiče.

Pri tej priliki je opozoriti naše gospodarje in sadjereja na našo najnovejšo in krasno opremljeno knjigo o sadnih sortah, katero je izdalo Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v

Ljubljani pod naslovom «Sadni izbor v Sloveniji» in ki jo je spisal naš priznani strokovnjak M. Humek, višji sadjarski nadzornik v p. Ta knjiga nam bodi znanostna pri izbiranju sadnih sort. Ta izdaja, ki jo pojasnjuje 40 krasnih v naravnih barvah izdelanih slik in ki obsega 72 strani besedila, ima poglobljen namen, delati na to, da razmnožimo po naših sadnih vrtovih le te sorte, ki se najbolj prilagajajo našim krajem in sadni kupčiji, in da vse druge manj vredne sorte opustimo, oziroma polagoma precepimo. Zlasti se je pri novih nasadih in pri naročanju poprijemati le teh sort, ki se v knjigi tudi izčrpno opisujejo. Tudi naše drevesnice naj se ravna po smernicah te knjige in naj v bodoče cepijo in razmnožujejo le te sorte, ki so v knjigi navedene. Tudi pri nas moramo sčasoma priti do tega, da bo vse naše sadjarstvo bolj smoteno in bolj enotno in da se bo vsa naša sadna trgovina tako razvila kakor po drugih bolj naprednih deželah.

LAŠKI RIZLING.

Med sortami grozdja, ki so se tekom zadnjih desetletij tudi v Sloveniji vpeljale in močno razširile, je velikega pomena laški rizling, ali kakor ga tudi imenujemo, «laška graševina». Cenjena je ta sorta tudi po drugih deželah, kakor na Nižnjem Avstrijskem, na Ogrskem in po Hrvaškem. Po vsej verjetnosti je prišla ta trta iz Francije najprej v Nemčijo v Porenje in od tam na Štajersko, kjer je našla ugodna tla in se je hitro domačila in razširila.

Pri zadnjih razstavah v Ptuj, Ljutomeru in Ivanjkevič se je odlikovalo posebno vino laškega rizlinga, in sicer po velikem številu razstavljenih vzorcev kakor tudi po svoji izvrstni kakovosti. Dasi ne štejemo laškega rizlinga med najfinejša vina, daje vendar vina, ki jih moramo šteti med prvovrstna namizna vina in ki so v ugodnih letih tudi prav dobra za buteljke. Najboljši dokaz o tem nam dajejo ravno omenjene vinske razstave, na katerih je bil med trojico poleg šipona in belega burgundca najbolj častno zastopan tudi laški rizling.

Važno je zaradi tega vprašanje, v katerem obsegu in razmerju naj se ta sorta pri obnovi naših vinogradov vpoštevata za nove nasade, ker je znano, da niso vsi kraji in vse lege enako ugodne za to trto. Kjer je laški rizling utrdil do sedaj svojo

slavo, tam ga bodo tudi naprej sadili in cepili. Drugače pa je po raznih drugih krajih naše vinorodne Slovenije. Laškemu rizlingu na dobro moramo pripisati posebno njegovo bogato rodovitost. Dasi je trta le srednjemočne rasti in ima grozdje drobne jagode, je pa zato nastavek grozdja tako bogat kakor pri malokateri drugi trti. Bogato pa rodi le v prikladnih srednjih in višjih legah, kjer je zemlja bolj rahla in gorka, lega sama na sebi pa bolj zavetna in solnčna. Nizke lege niso zanj, ravno tako pa tudi vetrovne ne. Značilna za laški rizling je ta lastnost njegova, da pozno zori, da pa nazadnje nabitoma dozori. S trgatvijo je treba tedaj počakati do zadnjega. Potem pa daje mošt, ki ima 18 do 24 odstotkov sladkorja in le 6 do 7 tisočink kisline, tedaj kakor najboljše druge sorte. Na ameriški podlagi raste dobro, bodisi na ripariji portalis ali pa rupestris, le na solonis niso bili uspehi povsod enako ugodni. Proti plesnobi je občutljiva. V ostalem je pa zbog svojih drugih dobrih lastnosti vredna, da jo vpoštevamo povsod, kjer je lega zanj dosti ugodna. Laški rizling spada med najbolj rodovitne sorte.

Letošnji vzorčni velesejem v Ljubljani

VIII. ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem se bo vršil letos od 2. do 11. junija. Še nas muči gospodarska onemoglost. Misli se je, da je bilo leto 1926. v gospodarskem oziru eno najtežjih po vojni, pa je zaključek leta 1927. pokazal, da je bilo to leto še težje. Navzlic temu pa smo na najboljšem potu, da se otresemo gospodarske krize. Mi delamo. Delo in složnost nam bosta pomagala, da se rešimo težke more.

Vsak zaveden podjetnik vé, kaj pomenja delo naš ljubljanskega velesejma v sedanji dobi težkih finančnih razmer in splošnega gospodarskega zastoja; on vé, kaj mu nalaga ozir do sebe in do splošnosti. Bolj kakor kecaj prej se čuti v današnjih razmerah potreba po obstoju čisto gospodarske ustanove, v kateri naj se najbolje odraža splošno ekonomsko stanje naših krajev, pa tudi specialno stanje posrednih gospodarskih panog.

Taka ustanova je naš ljubljanski velesejem. Vendar njegovi uspehi niso odvisni le od dela uprave, ampak v prvem redu od zavednosti na-

in mati moje žene! Ni ti bilo dovolj nesreče nad mladim Gotfridom v otroških letih! Vse ti je odpustil, sedaj si ga pa zato še umorila!»

Vrže jo v klet ter steče v vas po kmete. Kar drveli so z vseh strani na grad zvesti kmetje, da se zadnjikrat poklonijo dobremu graščaku. Vse je ob postelji pokojnega bridko plakalo. Obsuli so ga s cvetjem, nato pa so sklenili, da sodijo morilko. Na grajskem dvorišču so napravili veliko grmado. Pred grmado so postavili stol, ga okrasili z grajskimi preprogami in posadili nanj mrtvo truplo graščaka. Vsi so obkolili dvorišče in štirje krepki možje so šli v klet po morilko. Medtem so že prižgali grmado.

Lovrenc reče: «Priporoči se še enkrat Bogu, potem moraš dati zadoščenje temu svetu!»

Hip nato so starko zvezali in vrgli na ogenj, kjer je zgorela.

Kmetje so se razkropili na svoje domove. Na gradu je postalo tiho. Truplo Gotfrida so odnesli v grajsko dvorano in položili na mrtvaški oder.

Zvesti Lovrenc je stal ob mrtvaškem odru svojega gospodarja in dobrotnika, dokler ni tega sprejela mrzla zemlja.

Tisti žalostni dan so umrli na gradu Berberštajnu trije. Gotfrid na strupu, Ivana v ognju in nesrečna Anica v grajskem vodnjaku, kjer si je sama poiskala grob. Obupani Lovrenc je naložil popotno torbo in odšel v svet.

Grad je pozneje začel razpadati. Danes so vidne samo še razvaline, ki zijajo v dolino in kl so bile nekoč priče te žalostne povesti.

Soteščan:

V vrtincih usode

(Povest nesrečne žene.)

I.

Raz streho ponosnega ležiškega gradu so plapolale zastave; lična grajska kapelica je bila zunaj in znotraj ovita z vencji in z zelenjem, pripravljena na izredno slovesnost, ki je privabila na Ležišje poleg plemstva tudi mnogo preprostega ljudstva.

Zvonec v grajskem zvoniku je naznanil slovesni trenutek. Iz graščine proti kapelici se je razvil spreved razkošno oblečenih svatov; med njimi je stopal graščak Lambert, plemeniti Ležiščan, za katerim je korakal priletni grof Tulipan s svojo hčerko Narciso, da mu jo izroči pred oltarjem za zakonsko družico. Ljudstvo je med burnim pozdravljanjem vihtelo robce in klobuke ter ju obsipalo s cvetjem, želeče zaročencema obilno srečo v novem življenju.

Nenadoma so utihnili pozdravljalni vzkliki gledalcev, med osuplo množico se je pretrgala visoka žena in je silila pred ženina in nevesto. Došla ju je tik pred vhodom v kapelico, kjer je svarično iztegnila desnico, na kateri je bleščal zlat poročni prstan.

«Vajina poroka se ne sme skleniti», je prepovedala s slovesnim glasom. «Nezakonito je sklepanje zakona, ako je ženin poročen, kakor je v tem primeru graščak Lambert, plemeniti Ležiščan, moj pravi zakonski mož in oče mojega otroka.»

Med plemstvom in med množico je zavladala grobna tišina. Plaho se je oklenila nevesta svojega zaročenca, ki je zavoljo nepričakovane očitke mrliško prebledel. Slednje oko je bilo uprto v predrzno tujko pred cerkvenimi vrati; govorila je s tujim naglasom, razločno in s poudarkom je izgovarjala svojo obtožbo. Oblečena je bila v žalno črno opravo, prozoren pajčolan ji je pokrival izmučeno obličje. Zunaj ob grajskem obzidju je stala zaprta kočija, iz katere je izstopila.

Nestrpnost radovednih gledalcev je rasla od hipa do hipa. Nemirno so čakali, kaj bo ukrenil graščak. Čigar čast je bila med ljudstvom neomadeževana. Pričakovali so strogega obračuna s sramotilko njegovega imena. Videli so, kako vre v njegovih prsih, obenem pa so opazili tudi prizadevanje, s katerim je skušal ohraniti ravnotežje. Mrko je gledal predse in molčal na sramotilno obtožbo.

Mučno tišino je prekinil njegov bodoči tast, grof Tulipan, ponosen sivolasi mož, kateremu se je poznalo, da je prestal že dokaj življenskih viharjev. Ponašal se je s slavnimi predniki, njegova sinova, Karel in Evgen, sta služila kot častniki v kraljevi vojski. Narcisa mu je bila edina hči, katero je spremljal pred oltar. Silno neprijetno je bil iznenaden, zakaj ni se nadejal tolike sramote.

«Lambert, ali poznaš to ženo?» je zaklical ženinu s trdim glasom.

«Ne poznam je,» je odgovoril Lambert in beseda mu je drhtela na jeziku. «Nisem je še videl do danes.»

ših gospodarskih krogov in njih čula solidarnosti. Ti morajo delati z upravo velesojma ramo ob rami. S tem bodo služili sebi, pa tudi splošnim gospodarskim interesom naše domovine. Le v skupnem delu, v enotni gospodarski fronti je naša moč in naša rešitev.

Vsi so povabljeni na sodelovanje in v interesu naše gospodarske moči in ugleda je, da se povabilu odzovejo.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Domača pšenica in turščica sta se dalje podražili. Naši obmejni kraji so že začeli uvažati madžarsko in ameriško pšenico, ki sta cenejši navzile uvozni carini kakor domače blago. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 14. t. m. za 100 kg. (postavljeno na slovensko postajo) naslednje cene: pšenica: baška 385 do 387 Din 50 p, slavonska 375 do 377 Din 50 p; turščica: baška 287 Din 50 p; oves: baški 300 Din; moka 00: 525 do 530 Din.

ZIVINA. Tržni položaj nespremenjen. Izvoz ni velik, vendar priličen.

HMELEJ. Trgovina s hmeljem v inozemstvu prilično živahna, a naši hmeljarji od tega nimajo mnogo. Cene brez posebnih sprememb.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutah:

1 ameriški dolar za 56:17 do 56:37 Din;

v devizah 14. t. m.:

100 avstrijskih šilingov za 800:25 do 803:25 Din;

100 nemški mark za 1356:50 do 1359:50 Din;

100 madžarskih pengov za 993:58 do 998:58 Din;

100 italijanskih lir za 300:65 do 302:65 Din;

1 ameriški dolar za 56:80 do 57 Din;

100 češkoslovaških kron za 168:40 do 169:30 Din.

Sejmi

1. februarja: Izlake.

19. februarja: Pišce, Loč.

20. februarja: Videm pri Brežicah (le za žvino), Zgornji Tuhinj, Velike Lašče, Radohova vas, Braslovče, Sv. Lenart pri Mislinju.

22. februarja: Teharje, Verače.

23. februarja: Velenje.

24. februarja: Moravče (okraj Kamnik), Bučka, Laško, Zubna, Čermošnjice, Lesce (okraj Radovljica), Slovenska Bistrica, Kozje, Rogatec.

25. februarja: Boštanj, Cerknica (okraj Logatec), Bellinci.

Kratke vesti

— Uredba za pospeševanje živinoreje. Nekateri listi so te dni poročali, da je izdelalo kmetijsko ministrstvo moderno uredbo o pospeševanju živinoreje. Da bo javnost pravilno informirana, moram poudariti, da je omenjena uredba tako pravno kakor strokovno popolnoma nesprejemljiva. V zadevah živinoreje ima uredbodajno pravico le oblastna samouprava. Država bi mogla izdati le okvirni živinorejski zakon, ki bi dajal vsem oblastnim uredbam v najvažnejših točkah enotne smernice. Uredba pa je tudi strokovno za naše kraje povsem neprikladna in tako n. pr. glede zahteve po občinskih živinorejskih referenčnih z akademsko strokovno naobrazbo naravnost otročja. Uvaja nemogoč centralizem, n. pr. nadzorovanje občinskih bikov po ministrstvu, fond za pospeševanje živinoreje v Beogradu in slično. Toda podrobna strokovna kritika spada pred forum strokovnih društev in v strokovno časopisje. Tukaj naj zadostuje ugotovitev, da uredba nikakor ni sprejemljiva. Ing. B. Wenko.

— Tečaj za živinorejske inspektorje. Nedavno je bil zaključen prvi tečaj za živinorejske inspektorje za vso državo. Vršil se je v Zagrebu pod vodstvom vseučiliškega profesorja za živinorejo dr. ing. Save Ulmanskega. Od desetih sprejetih kandidatov se je le sedmorica udeležila tečaja; od teh je bil eden iz Slovenije, dva iz Hrvaške, eden iz Dalmacije, dva iz Bosne in eden iz Srbije. Vsi absolventi so se pripravili za inšpektorski izpit, ki se bo vršil, kadar bo to odredilo kmetijsko ministrstvo.

Največja nesreča.

A.: «Kakor se mi vidi, hoče vaša žena imeti vedno zadnjo besedo.»

B.: «To še ne bi bila taka nesreča. Največje zlo je v tem, da hoče imeti tudi vse ostale besede...»

DOMAČE NOVOSTI

* Po enega novega naročnika lahko pridobi vsak naš doseđani naročnik. Vztrajajte pri delu za «Domovino», ki mora sčasoma priti v vsako slovensko hišo!

* «V vrtnicah usode» se imenuje naša nova povest, ki jo je napisal naš znani sotrudnik Soteščan. Da bo vsem ugajala, jamči že ime Soteščan, ki nam je doslej še vedno napisal le dobre stvari. Povest nesrečne žene, kakor jo je označil pisatelj, je skozi in skozi napeta. Zgodba se odigrava v dobi graščakov. Na to povest opozorite vse, ki še niso naročniki «Domovine»! Naj se takoj naroče, da bodo lahko čitali povest že od začetka.

* Med iskaleci zlata na skrajnem severu se bo imenovala naša nova povest, ki jo je napisal pisatelj Ivan Albrecht po spominih M. Muca. Da bo to ena najnapetjših in najzanimivejših povesti, kar smo jih priobčili v zadnjem času, nam dá slutiti že naslov sam. Poravnajte pravočasno naročnino, da se Vam list ne ustavi.

* Otvoritev zračnega prometa med Zagrebom in Beogradom. Dne 15. t. m. se je pričel redni potniški zračni promet z novimi modernimi avijoni med Zagrebom in Beogradom. Pozneje, ko bodo prispeli še ostali naročeni avijoni (okoli dvajset), se bo uvedla še redna zračna služba med Ljubljano, Zagrebom, Sušakom, Splitom, Sarajevom in Dubrovnikom ter med važnejšimi mesti Srbije.

* Ljuba Jovanović † Dne 10. t. m. je umrl v Beogradu znani narodni poslanec in bivši minister vsenčlilski profesor Ljuba Jovanović, ki je preko 20 let igral veliko vlogo v srbski politiki. Rodom je bil iz Boke Kotorske. Znano je še, da je bil v radikalni stranki vodja opozicije proti Pašiću, zaradi česar je bil iz stranke izključen. Pokojnik je zaradi svoje visoke inteligence in poštenosti užival splošen ugled. Časten mu spomin!

* Dr. Peter Košenina † V Ljubljani je po daljšem bolehanju preminul v 65. letu starosti zdravnik g. dr. Peter Košenina, rodod iz Drage pri Medvohah. Služboval je svojočno pet let kot okrožni zdravnik v Metliki, nato pa se je preselil

Tujka je dvignila roke ter jih je obupno sklenila nad glavo. Srd in ljubezen sta se borila v njenem srcu.

«Lambert, moj mož in oče mojega otroka!» je govorila globoko iz prsi. «Ti ne poznaš Leonore, katero si tolikokrat videl in klical v tujini, kjer te je otela iz robstva divjakov? Poglej mi v oči in reci, ako moreš, da me ne poznaš. Krvavela sem zate na bojišču in sem te odnesla ranjenega v varno zavetje. Skrila sem te v votlini med pečevjem, noč in dan sem stala ob ležišču, skrbno sem ti stregla in celila tvoje rane. Takrat si cenil moje delo, vzljubil si me ter si mi prisegel zvestobo. Tako sem postala tvoja edina zakonita žena.»

Tiho sočutje je prevzemalo navzočo množico. Marsikatero oko se je orosilo ob pogledu na ubožico, ki je opravičeno zahtevala svoje pravice.

«Le pogledite me,» je pozvala ginjeno ljudstvo, «ženo nevhvaležnika, ki me je zapustil v uboštvu, ko se mu je zbleščalo bogastvo, in zdaj izteguje roko po drugi cvetlici, da bi jo utrgal in zopet zavrgel.»

Plaho je kriknila nevesta po teh besedah. Njena brata sta jo siloma zadržala, da jima ni ubežala.

«Lambert, slišal si, česa te je obdolžila,» je grof Tulipan opozoril svojega zeta. «Pri svoji časti zahtevam, da se opravičiš.»

Graščak se je vzravnal, zaničljivo je pogledal obtoževalko, ki mu je pogumno zrla v obraz. «Ali naj ponovim, kar sem že povedal?» je zagrmel v svojem dostojanstvu. «Govoril sem resnico, katere ne morem spreminiti. Mnogo sveta sem že obhodil, a nikjer

nisem videl tega strašila, zato tudi nisem njen mož ter me ne zadene njena obtožba. Mogoče je, da se moti v moji zunanosti ali pa je najež, da me spravi v sramoto. Tudi ni izključeno, da je znorela.»

Njegove gromke besede je spremljal blisk iz njegovih oči, švigajoč od glave do glave po grajskem dvorišču. Malo jih je bilo, ki so dvomili o resničnosti graščakove izpovedbe; večina je soglasno obsodila tujko ter jo hotela kot nasilnico odstraniti.

«Komur ne zadostuje moja izjava, ta naj pretehta okolnosti,» je Lambert rolnel nad onimi, ki so neznanko pomilovali. «Grofova hči Narcisa je edina, kateri sem ponudil roko v zakonsko zvezo; ako me sumi obtoženega dejanja, tedaj je še vedno čas, da razveljaviva zaročno in kreneva vsak po svoji poti.»

Nevesto je obšla rdečica. Proseče je pogledala očeta, ki je zarjul na neznanko: «Ali si čula, sleparka? Dokaži mi svojo trditve, sicer se boš kesala...»

Iz vrste povabljenih svatov je stopil imeniten gospod, najprej se je oprstil zaradi vmešavanja v tujo zadevo, na kar je prošil za dovoljenje, da sme s predrznico temeljito obračunati. «Jaz sem deželni sodnik,» se je predstavil neznanki. «Oprite obtožbo na tehtne dokaze!»

«Samo vam jih zaupam, tukaj jih imate.» — Žena je segla pod obleko po zavitek z listinami; izročila mu je svoj poročni list in krstni list svojega otroka.

Med ljudstvom je zavladalo napeto zanimanje, vsi so radovedno čakali končnega izida.

Deželni sodnik si je nadel očala, razvil je listine ter jih natančno pregledal. «Papirji dokazujejo, da ste žena nekega Adolfa Pelana,» ji je raztolmačil. «Nekaj vas je moralo zbežati, kar vam je omračilo razum in spoznanje, zavoljo česar zaslužite pomilovanje. Upam, da vam bo plemeniti gospod ženin iz teh razlogov odpustil kaznivo žalitev.»

Graščak Lambert in grof Tulipan sta mu zadovoljno priklimala, na kar ji je vrnil papirje ter jo je hladno odslovil.

Žena je sprejela listine ter jih je začudeno pregledovala. «Prevarana sem!» je kriknila v nepopisnem strahu. «Prave papirje mi je zamenjala hudobna roka.»

«Šele zdaj je opazila,» je grof Tulipan zaničljivo omenil, na kar je namignil služabnikom, naj bodo pripravljeni, da jo odvedejo, kadar jim bo dal povelje.

«Kdo vam je zamenjal listine?» je zanimalo deželnega sodnika.

«Ne vem,» je stokala nesrečna žena. «Hudobnež me je pahnil v vrtnice usode.»

«Ne trdi, česar ne moreš dokazati,» je zavpila polovica svatov.

«Poglejte me v razboleno srce,» je ihtela in vila roke. «Ali se vam ne smilim, zavržena od moža in pregnana iz lastnega doma? Prevarana sem in uničena, pa ga ni človeka, ki bi me ščitil v boju za pravico.»

Vrgla se je na kolena in dvignila roke proti nebu. «Vsaj ti mi pomagaj!» je vzdihnila k nebesom. «Koliko noči sem že prečula v molitvi, da pripelješ moj čolnič iz vrtnice v mirno pristanišče. Usliši me, oče sirot, vekomaj te bom hvalila za to dobroto.»

(Dolge prihodnje.)

za stalno v Ljubljano, kjer je imel obsežno prakso kot zdravnik tobačne tvornice in bolniške blagajne. Bil je več let tudi železniški zdravnik. Pokojnik je bil navdušen ljubitelj prirode in znanjen mož. Blag mu spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Smrt narodne mučenice.** V Rušah je umrla po dolgem trpljenju upokojena učiteljica gđ. Albina Lasbacherjeva, hči nadučitelja v pokoju g. Josipa Lasbacherja. Pokojna je bila z drugimi slovenskimi žrtvami zaprta ob izbruhu vojne in je v ječah dobila kali bolezni, ki jo je mučila 13 let. Blag ji spomin, staršem pa iskreno sožalje!

* **Volitve županov v nekaterih občinah pri Kočevju.** V Stari cerkvi je bil izvoljen za župana gostilničar in posestnik Friderik Povše, za občinske svetnike pa: Rihard König iz Mlake, Ivan Högl iz Sp. Lošin, Jože Erker iz Stare cerkve, Alojz Jaklič iz Slovenske vasi in Kren Franc iz Koblarjev. — V Koprivniku je bil izvoljen za župana Jože Rožič iz Koprivnika; za svetnike: Edvard Medic, M. Grammer, Jože Medic, Matija Marincelj in Jože Rankel. — V Livoldu je bil izvoljen za župana Franc Zdravič, gostilničar iz Dolge vasi; za svetnike: Rud. Tanke, Franč Klun in Adolf Poje. — V Črnem potoku je bil izvoljen za župana Ernest Gasprič, za svetnika pa Franc Eisenzopf in Matija Haas.

* **60letnica odličnega obrtnika.** Dne 15. t. m. je v Ljutomeru praznoval šestdesetletnico svojega rojstva g. Janko Horvat, slikarski mojster. Možu, ki je ves čas svojega življenja posvetil delu in se boril za gospodarski napredek obrtniškega stanu in vsega naroda, želimo ob njegovem 60letnem jubileju, da bi nam bil ohranjen še dolgo časa.

* **Zlata poroka.** Iz Poljan nad Škofjo Loko nam pišejo: V soboto 11. t. m. sta praznovala 50letnico poroke zakonca Jera in Pavle Bezovičar v Poljanah, po domače pri Pavletovih. Ona ima 77 let, a on 83. Za svojo starost sta oba še dosti trdna. Kar je še posebno omembe vredno, je to, da sta bila na ženitovanju sedanjih jubilarov pred 50 leti dva naša slavna moža, umetnik Janez Šubic in dr. Ivan Tavčar. Bila sta, kakor pravijo, prav dobre volje in sta izvršila vse svatovske dolžnosti, ki so bile tedaj v navadi. Od vseh tedanjih svatov, ki jih je bilo precejšnje šte-

vilo, živita le še ženin in nevesta. Zdaj imamo v vasi Poljanah dva para, ki sta prekoračila 50 let zakonskega življenja. Še na mnogo let!

* **Srebrno poroko** sta slavila v krogu svojih domačih 11. t. m. v Kamenščaku posestnik g. Ivan Rajh in njegova žena ga. Marija, rojena Robinščakova. Še mnogo let!

* **Druga številka »Skovirja«.** Prejeli smo: V soboto je izšla druga številka ljubljanskega, vsako drugo soboto izhajajočega, šaljivega lista »Skovirja«, ki je tako glede slik kakor vsebine res prav izvrstna. Ljudem, ki imajo radi šalo in razvedrilo, naročnina ne bo previsoka. Ako uvažujemo dejstvo, da so slike in tisk zelo dragi, je naročnina (20 Din četrtletno itd.) razmeroma mala. Druga številka je na primer v Ljubljani tako ugajala, da so nekatere trafike doposlale izvode razprodale že v dveh dneh. Naroča se na naslov: Uprava »Skovirja«, Rožna dolina, cesta II/18., p. Vič. Naročite se, da bo omogočeno življenje vsaj enemu v slovenskem jeziku pisanemu šaljivemu listu!

* **Humorističen detektivski roman.** Borba Slovenca Američana, tatu iz ljubezni in hvaležnosti, proti najslovičnejšemu ameriškemu detektivu Doddu. Oba sta sportnika, oba genijalna prebrisana jeklenih živcev in neomajne volje. Dodd lovi Slovenca po Zedinjenih državah, Angliji, Nemčiji, Poljski, Rusiji, Sibiriji in Japonski, a Slovenec Jack Bell ali Ivan Belič mu uide vedno znova pred nosom. Roman je tudi potopisno in narodopisno vseskozi skrajno napet, velezanimiv, predvsem pa poln humorja in neodoljivo komičnih prizorov. »Tat« Jack Bell ima prekrasno, pogumno ženko Polly, ki doživlja v lovljenju pobeglega moža po svetu čudovito zabavne ljubzenske avanture z lastnim soprogom. Londonske, hamburške, berlinske, varšavske, peterburške, sibirske in japonske dogodivščine med Bellom, Doddom in Polly so vedno bogate pikantnosti najdecentnejše oblike. Angleške, nemške in ruske ječe pa kažejo celo vrsto silno zanimivih značajev iz uradne, policijske in arestantske družbe, vseskozi originalov. Življenje na prekmorskih parnikih, obmorskih kopališčih, prvih modernih svetovnih mestih, po ruskih vlakih in japonskih čajarnah je opisano živo in plastično. Tako mora roman, ki je bil tudi že filmiran, zelo zanimati vsakogar, moškega ali ženskega, najvišjega inteli-

genta in preprostega čitatelja, ker je po dejanju, idejah in toriških izredno pester in bogat, a vrhu vsega napisan v lepem jeziku in najboljšem slogu. Roman je hkratu prvi, ki ima za junaka vrlega tata Slovenca Američana. Knjigo z lepo naslovno sliko torej lahko prav toplo priporočamo.

* **Strokovna razstava za gostilničarsko, hotelsko in kavarnarsko obrt v Ljubljani.** Uprava Ljubljanskega velesejma se je odločila, da svojemu letošnjemu velesejmu od 2. do 11. junija priključi še posebno strokovno razstavo za gostilničarsko, hotelsko in kavarnarsko obrt. Namen te razstave je, da pokaže zainteresiranim, kako naj izboljšajo svoje obrate, da bodo v vsem ustrezali zahtevam gostov, tako domačih kakor tudi bolj razvijenih tujih. Tujski promet v naši državi vedno bolj narašča. Vendar samo krasote naših dežel tujcem niso dovolj, oni hočejo tudi udobnosti in prvovrstne postrežbe, kar vse se jim pri nas še ne nudi v toliki meri kakor v drugih državah in na kar so oni navajeni. Zato je korist te prireditve na dlani. Razstava bo nudila najmodernejša na tem polju, nove strokovne izume Avstrije, Češkoslovaške, Nemčije in ostalih držav. Inozemstvo bo razstavilo pretežno stvari, ki se pri nas ne izdelujejo. Kot razstavljalci pridejo torej v poštev tudi naše domače tvrdke, ki spadajo v eno ali drugo naslednjih skupin: I. Kuhinje in oprema kuhinj. II. Konserviranje živil. III. Pohištvo. IV. Oprema točilnic. V. Svetlobna tehnika. VI. Kurjava, zračenje, hlajenje. VII. Kurilna tehnika. VIII. Plalni in snailni pripomočki. IX. Oprema kopalnic in stranišč. X. Samopreskrba z vodo, plinom, elektriko, naprave. XI. Vrtovi, igrišča, garaže. XII. Kletarstvo. XIII. Organizacija strokovnega knjigovodstva in zaračunavanja. XIV. Knjige, tiskovine, plakati in slično. — Tvrdke, ki se zanimajo za to posebno prireditev, naj se prijavijo uradu velesejma v Ljubljani.

* **V Ljubljani odpovedana stanovanja.** Stanovanjski oddelek ljubljanskega okrožnega sodišča je prejel 1153 stanovanjskih odpovedi, ki veljajo vse za 1. maj, razen ene, ki velja za 1. avgust.

* **Delavski dom v Celju.** Delavska zbornica v Ljubljani je kupila poslopje stare deške okoliške šole. Kakor poročajo, je ministrstvo za socialno politiko ta nakup odobrilo. Hišo bodo priredili

Gustav Strniša:

Godec Boštjan

Vas se vzpenja v hrib. Ob široki kolo-voznici počivajo nizke hiše, a vrhu klanca se reži mračna siromašna bajta godca Boštjana, vešalega fanta.

Gospodar bajte sedi pred hišo, s hrbtom naslonjen na staro hruško, dolge noge mu počivajo zleknjene v travi, dočim pritiskajo gibčni prsti tipke harmonike, ki piska in cvili kakor razposajeno dekle, da še vrabci plašno čivkajo v bližnji mejici.

Boštjan je vedno dobre volje in tudi danes, usta so raztegnjena na smeh, neobriti podbradek se mu trese, da mu vivček med zobmi kar poskakuje in spušča modre oblačke dima, ki se kodrajo in vrtinčijo ter naposled splavajo slični nemirnim obročkom kvišku.

»Vsaka reč, še dim me spominja na žnitev. Tule modri oblački, ki jih spuščam iz svoje pipe, so okrogli kakor prav tisti obročki, jih je treba, da se človek zveže s svojo nevesto in splava v sladko razkošje zakonske sreče«, se je pogovarjal sam s seboj Boštjan in še krepkeje pihal dim iz svojega vivčka.

V meji se je oglašil slavec, Boštjanova harmonika je utihnila, v dolini je pozvonilo. Godec je poslušal, se odkril in molil. Kmalu se je vzdramil, se pokrižal in spet pograbil harmoniko.

Zagorela je zarja, ognjeni prameni so ob-jeleli godca, slonečega na hruški, harmonika

je na svojih pločevinastih robovih zablestela kakor okovana z zlatom.

Spet se je oglašila s hriba vesela pesem, slična žvočno se smehljajoči nevesti v rožnem šalu zarje je prihajala v dolino.

Polagoma se je jelo mračiti. Harmonika je igrala vedno poskočnejše, klicala in vabila ter se razigrano hahljala.

Med zvokom harmonike se je zazdelo Boštjanu, da hiše v dolini lahno, komaj vidno vstajajo in se vrte pred njim. Njegov pogled je plaval od ene do druge, njegove misli so povsod povasovale.

»Za to sem prestar... saj jih bom kmalu petdeset, čeprav je moje srce mlajše kakor srce marsikaterega vaškega mlečnozobnika. Vem pa, da bi me tako mlada, kakor so naša dekleta, ne marala, prav nobena ne. Za strica bi me že marsikatera želela, za strica, da bi jo zabaval, a za moža nikoli.« je bešedičil Boštjan in odkimaval s kodeljasto glavo.

Povasoval je v mislih pri vseh dekletih, a nikjer se ni ustavil za dalj časa, dokler mu ni pogled obstal na nizki beli hišici na jasi ob gozdu, kjer se cepi pot v hosto in čez polje v sosednje selo. Spomnil se je zale Marine, črnooke čvrste tridesetletnice, popolnoma bele polti in vranje črnih las.

Usta so se mu spet raztegnila v smeh, zadovoljno je pokimal in besedičil sam pri sebi: »Zala je, čvrsta in zdrava. Otroka ima, malega parletnega nebogličca, pa kaj za to, otroci morajo biti, je pač bila nesrečna revica! Morda bi me pa hotela, prav tale bi bila še najbolj zame. Misel ni napačna, takoj bo treba poskusiti, če ne, bom spet odlašal kakor že toliko let in ostal plesniv samec.«

Spet je Boštjan pokimal in zaigral, radostna poskočnica je zaplesala po hribu in godec je zapel z visokim, prijetnim glasom:

»Cincara, cincara, petdeset let,
v vasi ne manjka nam zalih deklet,
lepo nevesto si zdaj bom izbral,
ji na harmoniko srečen igral.

Cincara, cincara, petdeset let,
v svate povabil bom godec deset,
sam bom za mizo široko sedel,
lepi nevestici pesem zapel:

Cincara, cincara petdeset let,
ti si nevestica rožni moj cvet,
s tabo zasnanj bom večno pomlad,
v tvoji ljubezni bom vekomaj mlad.»

Boštjan se je razvnel, z nogami je tolkel krepko po tleh, a s hrbtom se je gugal in upogibal ter suval v tepko za seboj, da je drevo trepetalo in lahno pošumevalo. Veselemu godcu se je zdelo, da se je tudi vejčje nad njim pridružilo njegovi pesmi in da šuščeče prenaša njegovo popevko v dolino, ki se je že ovila v popolno mračino in zginila izpred godčevih oči.

Drugi dan je bila nedelja. Boštjanova teta, stara samica Agata, je sedela v svoji bajti, ki je bila oddaljena kak streljaj od Boštjanove, ležeča nižje v dolini.

Starka Agata je sedela pri oknu z naočniki na nosu in prebirala staro knjigo, pisano v bohoričici.

Začula se je hoja po veži in že je vstopil Boštjan. Teti se je veselo zarežal in kriknil: »No, teta, dober dan, v svate prihajam!«

za delavsko kuhinjo, borzo dela in vse pri Delavski zbornici registrirane delavske strokovne organizacije.

* **Samomor mladega fanta.** V Poljanah se je v mladeniški nepreudarnosti ustrelil 18letni fant Adolf Rak, sin uglednih staršev. Baje je izvršil samomor zaradi tega, ker je prejel, da sodišča povabilo, naj se pride zagovarjat, ker je ob priliki nekega vasovanja pobil šipe.

* **Samomor mladenke.** Te dni se je na Jesenicah zastupila z lizolom 20letna mladenka Anica Kosmusova, blagajničarka kolodvorske restavracije. Vzrok samomora je bila menda nesrečna ljubezen.

* **Smrtna nesreča na svatbi.** V Novi Štiti v Savinjski dolini se je pripetila ob priliki svatbe nekega tankajšnjega posestnika huda nesreča. Sin posestnika Anton Enzi, ki je bil izbran za starešino, je pripravil svojo pištolo, s katero je nameraval streljati pri svatbi. Pištola je eksplodirala in naboj je Enziju prodril v glavo. Enzi je podlegel težki poškodbi.

* **Žaloigra nesrečne ljubezni.** V Kranju sta se ustrelila zaljubljenca Josip Toni iz Ljubljane in njegova izvoljenka Gizela Bernardijeva iz Kranja, ker so jima branili, da bi se vzela. Samomor obeh mladih bitij je vzbudil tako v Kranju kakor v Ljubljani splošno sočutje s pokojnikom.

* **Samomori v Ljubljani** se kar vrste drug za drugim. Tekom minulega tedna je Ljubljana za beležila 4 samomore in več samomorilnih poskusov. Med drugimi se je iz neznanega vzroka zastupila visokošolka Lidija Poznikova, hčerka notarja Viktorja Poznika v Ložu.

* **Smrtna nesreča v kamenolomu.** V Gornji Polskavi je 32 let starega posestnika Stefana Brušneca v kamenolomu zasul plaz. Ponesrečenca so mrtvega odkopali.

* **Mrtvi v Savinji.** Blizu kamenoloma v Polulah pri Celju so našli v plitvini moško truplo, ki so ga orožniki prepoznali za 27letnega delava Alojzija Caterja iz Pečovnika. Po okoliščinah je ugotovljeno, da je samomor izključen. Domnevajo, da se je vračal Cater ponoči vinjen domov ter da je, namesto da bi krenil preko Orenadirjeve brvi na levi breg Savinje, korakal kar ob desnem bregu po cesti naprej. V bližini kamenoloma je najbrž zapazil, da je zgrešil pravo pot, na kar je mislil

prebresti Savinjo, a mu je sredi vode spodrsnilo in je utonil.

* **Zaradi nesrečnega zakona v smrt.** V nedeljo popoldne je našel posestnik Marko Petric iz Bojanje vasi v gozdu med vasjo Radovico in Slamno vasjo obešenega na hrastu 58letnega posestnika Antona Kondo iz Radovice. V zadnjem času je Konda živel s svojo ženo stalno v prepiru. Očital ji je, da ne gospodinja dobro in da mora on plačevati dolgove. Počutil se je prav nesrečnega in je večkrat dejal, da si bo končal življenje. Na Svečnico je Konda odšel od doma ter se brčkone že tega dne obesil. Pri obešenem so našli pismo, naslovljeno na ženo z raznimi očitki in poslednjim obupnim vzklikom: «Kdo bo skrbel za moje otroke?»

* **Za zastupljenjem krvi** je umrl v celjski javni bolnici 18letni Franjo Radoslavnik z Rečice na Paki. Imel je nesrečo, da se je ustrelil s pištolo v roko, pri čemer si je zastupil kri.

* **V Ameriki umorjena rojakinja.** V slovenski naselbini v Collinwoodu v Ameriki se je januarja odigrala pretresljiva ljubavna žaloigra, katere žrtev je postala 20letna rojakinja Presperjeva. Ustrelil jo je njen fant, komaj 19letni Jontez. Preskerjeva in Jontez sta imela že delj časa ljubavno razmerje in sta se sploh dobro razumela. Nedavno pa se je dekletova ljubezen ohladila. Fant ni mogel pozabiti svoje izvoljenke in sklenil je, da se ji osveti. Usodnega dne je čakal svojo nezvesto ljubico pred njenim domom in ko se je pojavila, ji je pognal kroglo v glavo. Morilca so zaprli.

* **Očeta umoril.** Te dni je 35letni posestnik Josip Perše v Gorenjih Radončah ob Kolpi v gozdu ustrelil svojega očeta Miho, katerega se je hotel znebiti. Zverinskega zločinca so že dali pod ključ.

* **Obsodba zaradi denunciacij.** Iz Laškega nam pišejo: V torek 7. t. m. se je vršila pri ekrajnem sodišču v Laškem razprava proti obtožencu Feliksu Šibih, bivšemu pazniku v Hudi jami. Imenovan je bil obdolžen raznih denunciacij pri Trboveljski premogokopni družbi proti namrečenecem. Za primer denunciacije proti g. Kokalju, nadpazniku v Hudi jami, je bil obdolženec kaznovan s pol dnevnim zaporom in v poravnavo vseh stroškov. Ostale tožbe so v teku. Dr. Godnič, zastopnik obdolženca, se trudi, da bi rešil pristaša

mažkom. Otroče je tekalo po sobi, lovilo z drobnimi ročicami blesteče solne žarke, v snopih prhutajoče skozi okno. Tomažek je radostno vzklikal, ko se mu je na soncu zasvetila ročica, in mežikal.

Nalaino so se odprla vrata, vstopila je Agata. «No, Marina, ali si kar sama?»

«O, saj nisem sama, pogledajte tule mojo družbo, ki mi je dražja od vsega; prav nič mi ni dolgčas in nikogar ne pogrešam,» je odvrnila.

Agata je pričela kakor star diplomat. Najprej se je lotila vremena, potem je prešla na zemljo in na kmete, češ, da so reveži, da imajo danes večne križe, saj vreme vedno nagaja, letine so nestanovitne in so povsod težave. Končno je dospela do svojega nečaka, češ, da ta najlepše živi, ne seje nič, ne žanje nič, samo svira in poje, pa ima vsega dovolj. Še preveč, saj bi bil lahko že bogat in živel v izobilju, če bi našel pravo žensko. Za prvo lakoto že pridela, a s harmoniko zasluži lepe denarce in jih bo še, saj se ženitnine ne bodo nikoli nehale.

Marina se je smejala zgovorni ženici, ki je za približek dobila ta dan par kozarcev dobrega vina, katero je zdaj pomagalo njenemu jezičku, da je beseda tekla gladko.

Preden se je Agata poslovila, je prišel mimo hiše, kakor slučajno, Boštjan sam. «Vidiš ga, pa prav zdaj gre mimo, kakor nalašč,» je dejala teta. «Pokličem ga za trenutek noter,» in že je stegnila svoj suhi vrat skozi okno in poklicala godca. Prihitiel je v sobo, hlastno je vstopil, na pragu bi se bil kmalu spodtaknil; zardel je ves velik in neroden, jecal nekaj v pozdrav in pridno gledal

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o pačim, kako se žival pristi, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesi, kot pri poškodovanju rogov, poškodbah kopa in zakovanju, pri prischu med parklji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvrtju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napevanju goveda in ovac, pri tuji predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solzarici, nevarnosti zadušitve, zastupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

SLS, vendar brez uspeha, ker v takih zadevah odločata resnica in pravica.

Starka je pogledala svojega nečaka izpod očal, mlasknila parkrat z jezikom, da se ji je povsila suha kljukasta brada, zmignila z ramami in odvrnila: «Bog daj dobrega, kaj želiš?»

«Teta, ženi bi se rad.»

Starka je dvignila glavo, nasršila obrvi, pa se spet ozrla v svojo knjigo: «Saj se tako vedno ženiš, pa si še danes samec kakor jaz samica, ki se nisem možila nikoli.»

«Teta, kaj če bi vi povprašali Marino? Kako mislite? Nikoli ni bila napačna. Če jo je zadela predlanski tista nesreča z otrokom, to se pozabi, saj ni prva, zadnja pa menda tudi ne. Morda bi Marina mene vzela, kaj mislite?»

Teta je spet parkrat odprla usta, se zasukaala proti godcu s celim životom, ga ostro pogledala s svojimi sivimi ostrimi očmi in siknila skozi svoje škrbaste zobe: «Poskusi!»

«Saj še ni sveti postni čas, teta, zakaj ste pa tako molčeči? Nikar ne mislite, da se boste zastonj trudili zame. Vi bi mi morda res lahko malo pomagali in Marino vprašali takole od strani; ne skrbite, jezike si bova že prej namazala, da bo laže šlo. Ampak najraje bi videl, da bi se takoj malo poskusilo. Sicer se pa oglasim pri vas po maši in prinesem s seboj čutarico. Upam, da se bova pomenila.»

Starka se je hotela nekoliko nasmehnuti, pa se je njen nagubani obraz samo za spoznanje nakremžil, kar je smatral Boštjan za dobro znamenje. Hrešče mu je starka odvrnila za slovo: «Le pridi,» in se spet obrnila k oknu.

Tisto popoldne je sedela Marina v svoji hišici in se igrala z dveletnim sinčkom To-

mažkom. Otroče je tekalo po sobi, lovilo z drobnimi ročicami blesteče solne žarke, v snopih prhutajoče skozi okno. Tomažek je radostno vzklikal, ko se mu je na soncu zasvetila ročica, in mežikal.

Ko je Boštjan zagledal na tleh otročička, se mu je obraz razveselil, pograbil je dete, naenkrat pozabil vso zadrego, sel na bližnji stol, posadil si otroka na kolena, ga zaisal in zapel prav kakor včasih njemu pokojni ded:

Hija, haja, hoj,

deček jezdi v boj,

na konjiču, ej, količu,

daleč po zelenem griču,

hija, haja, hoj,

boj se, deček moj!

Hija, haja, hoj,

deček jezdi v boj,

pa konjiček se obrne,

deček v jamico se zvrne:

hija, haja, hoj,

hoj, o hoj, je hoj!

Pri tem je Boštjan razpel nogi, da je deček preplašen zagledal v globočini tla pod seboj in trenutek zamižal. A že so ga ujele krepke godčeve roke pod pazduho in Boštjan ga je smehljaje pritisnil k sebi. Deček se je zadovoljno smehljajal in vpil: «Še tic!»

Marina ju je opazovala. Ko je videla, kako se njen mali Tomažek z Boštjanom razume, je začutila neko ugodje in milino. Kar dobro ji je delo.

(Konec prih.)

* V Gornjem Cmurku aretirana vlomilec. V soboto je orožniška postaja v Gornjem Cmurku zaprla nekoga Alojza Lozinška in ciganko Alojzijo Gartnerjevo, ki sta v noči od 5. do 6. t. m. vlomila v Cverlinovo trgovino v Mariboru ter odnesla za več tisoč dinarjev obleke.

* Pri srčnih boleznih, zapnjenosti žil, nagnjenju h krvavitvi možgan in kapi povzroča naravna grenčica »Franz Josef« brez vsakega napenjanja lahek stol. Znanstvene preiskave na klinikah za krvne bolezni so dožnale, da grenčica »Franz Josef« izbornu služi posebno starejšim ljudem. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

* Tudi najhujšega sovražnika naših sadovnjakov uničimo z zimskim škropljenjem z arborinom trdke Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

Ljubljanska porota

Pretkan vlomilec. Na pet let težke ječe s poostrenjem je bil obsojen Alojz Zalar zaradi več prav premeteno izvršenih vlomov.

Uboj. 36letni mlinarski pomočnik Lovrenc Rozman iz Rečice pri Bledu, oženjen, je v gostilni v prepiru zabodel Toneta Vovka, da je ta ranam podlegel. Rozman je dobil 2 in pol leta težke ječe s poostrenjem.

Posiljenje. Zaradi posiljenja 77letne starke Helene Zajčeve in dveh malih tatvin je bil obsojen Alojzij Kosec, rodom iz Rašice, na 15 mesecev težke ječe s trdim ležiščem vsaka dva meseca.

Uradna poneverba. Oproščena je bila poštna uradnica Karolina Horakova, rodom iz Ljubljane, ki je bila obdolžena, da je na pošti v Mengšu, ko je nadomestovala neko drugo uradnico, poneverila 10.000 Din. Izgovarjala se je, da je hotela denar vrniti.

Drzen tat. Na štiri leta težke ječe je bil obsojen drzen tat France Marolt, rodom z Bohinjske Bele, zaradi raznih tatvin. Zlasti je kradel kolesa in konje.

Gorenjski Čaruga. Kot zadnja se je vršila razprava proti nevarnemu vlomilcu in tatu Janezu Ankerstu, rodom z Brezije. Gorenjski Čaruga, kakor ga imenujejo, se je moral zagovarjati tudi zaradi uboja. Ustrelil je namreč orožnika Serajnika, ki ga je s tovarišem Duhom hotel aretirati, ko se je zločinec nabačal pri svojem stricu na Brezjah. Ankerst je bil obsojen na 8 let težke ječe s postom in trdim ležiščem vsakega pol leta.

Brezbrižni Indijec

Na vsaki ladji je med potniki gotovo vedno kaj plahih ljudi, ki mislijo venomer samo na nezgode, nevarnosti in na smrt. Tako je bilo tudi tedaj, ko sem se z Daljnega Vzhoda vozil na parniku »Angers« nazaj v Evropo.

Bili smo nekako sredi Indijskega oceana. Vladovala je silna vročina, čas, ko rade nastanejo razne bolezni. Za primer smrti vozi vsaka ladja s seboj tudi nekaj krst. Medtem ko mrliče, ki niso v življenju premogli dosti cvenka, pokopljejo kar na ladji tako, da jih spuste v morje, si premožnejši tudi v tem primeru lahko pomagajo. Ako umre bogatin, položijo njegovo truplo v rakev in ga izkrcajo, kjer žele sorodniki. Zato vozi torej vsaka ladja po nekaj krst s seboj.

Ko smo torej bili nekako sredi Indijskega oceana, ukaže kapitan mornarjem, naj prinese krste na krov in jih lepo očistijo in presuše. Čim potniki zagledajo krste, se loti mnogih, zlasti imovitejših, silen strah in skrb. Kakor poznajo prebivalci na kopnem razna znamenja, ki naj pomenijo skorajšnjo smrt, tako je tudi med mornarji splošno razširjena vera, da bo kmalu kdo umrl na ladji, ako beže podgane z nje ali pa se pode za njo v množinah delfinov in druge velike ribe. Kakor nalašč se je guala za našo ladjo izredno velika množica delfinov. To je potnike tem bolj

utrdilo v prepričanju, da bo skoro na ladji smrt zamahnila s svojo neusmiljeno koso.

Med potniki je bil tudi star Indijec, budist po veri. Potoval je v Francijo. Medtem pa, ko so vsi ostali potniki in so le plaho in zgolj zdaleka ogledovali krste, je stari Indijec mirno sedel k njim. Dotlej je moral ladijski zdravnik, kadar je prišel na krov, najmanj po dvajsetkrat povedati, da ne vé, kdo bo umrl, zdaj pa je vsaj on imel mir. Na mah so bili vsi ljudje prepričani, da je ubogi Indijec tisti, ki si ga je izbrala božja dekla za svojo žrtev.

Premožnejši potniki se začno spoštljivo zbirati okrog častitljivega Indijca in občudovati njegovo hrabrost in hladnokrvnost. Daje ga pomilneje. Dasi se mu pozna breme let, se jim ga vendar zdi škoda za grob. Elegantna gospa se naposled ne more premagati ter ga začne izpraševati, kam upa po svoji veri priti po smrti. Indijec, ki je samo za silo obvladal francoščino, je v mnenju, da ga vpraša po cilju potovanja, mirno odvrnil:

»V Pariz.«

Vse se je zasmejalo. Tudi Indijec sam; kajti on ni niti slutil, da so krste kaj drugega nego navadni zaboji. Ako bi bil vedel, bi morda tudi on sam ne sedel tako mirno kraj njih...

★

Opice na potu

Bilo je na potu v domovino. Vozil se s francoskim parnikom »Angers«, ki je bil nekdanja nemška last, a ga je po vojni dobila Francija na račun reparacij. Ladja je zelo velika in udobna.

Poleg drugega je ladja dobila v Singapurju prav zanimiv tovor. Neki francoski trgovec, ki kupčuje s tamošnjimi živalmi, je oddal na ladjo cel roj papig in raznih drugih ptic, ki jih je tamkaj prav tako v izobilju kakor pri nas vrabce, med tem ko so pri nas v Evropi zelo cenjene in plačujejo ljudje zanje znatne zneske. Poleg tega je natovoril deset zabojev opic, skupaj nekako dvesto.

Za novi tovor se ni nihče mnogo brigal. Mirno je plula ladja po Indijskem oceanu. Ko priplovemo že tako daleč na odprto morje, da smo bili v smeri od suhe zemlje oddaljeni po kake štiri dni vožnje, nas nekako ob dveh ponoči nenadoma predrami žalostno tuljenje ladijske sirene. Vsi potniki planejo iz kabin in v silnem strahu begajo po ladji. Navprek in navzkriž izprašujejo, kaj pomeni turobni klic sirene, vendar nihče ne more dati pojasnila. V prepričanju, da grozi ladji katastrofa, so ljudje kakor brez uma. Nekateri mečejo obleko raz sebe, da bi lažje plavali v primeru potrebe, ženske jočejo in vzdihujejo, nosijo križem otroke in jih objemajo, drugi hité k rešilnim čolnom in pasovom in vsak hip je razburjenje večje in zmeda hujša.

Tedaj se pojavi francoski mornar, ki se z obeina rokama drži za trebuh in se tako nazarensko smeje, da na vsa številna vprašanja ne more dati nobenega odgovora. Za njim pride še kapitan, ki pove, da so vsega razburjenja krive opice.

Tri izmed živali so se bile naveličale ujetništva. Pregrizle so kletko in smuknile na svobodo. Po vrveh so splezale na jambore, skakale in se prekopicemale križem ter se tako po svoje zabavale. Pri tem je ena zdrknila v razigranosti na debelo žico za dajanje signalov. S težo svojega telesa je na žico pritislila tako močno, da so se odprle zaklopke in je začela sirena tuliti.

Kakor je bilo prej hudo razburjenje in velik strah, tako je bilo zdaj med potniki nepopisno veselje, ko so izvedeli, da ni nevarnosti. Vseh nas se je lotila nekakšna prešerna razigranost in vsi smo hoteli na lov na opice, vendar je kapitan odredil, naj počakamo do jutra.

Ko se je zdanilo, smo se res lotili posla, ki pa ni bil tako lahek, kakor bi si človek mislil. Živali so kakor strele švigale po vrveh na jamborih, tako da je trajalo precej časa, preden smo ujeli prvo. Zdrknilo ji je namreč tako, da je padla. Drugo so ujeli mornarji na zanjko, tretja pa se je izmikala tako spretno, da ji nikakor nismo mogli priti do živega. Po večurnem preganjanju se je naposled posrečilo, da smo jo spravili v tak položaj, da ne bi mogla več pobegniti. Žival, ki je to opazila in spoznala, se nekaj časa ozira okrog in nestrpno momlja z gobcem, potem pa hipoma s prednjimi tacami zakrije oči in se z viška vrže v morje. Raje nego bi bila žrtvovala svojo svobodo, je šla prosto-voljno v smrt. Živalski samomor! Presunljiv prizor, ki sem ga videl tedaj prvič in zadnjič, dasi sem hodil toliko križemsvet. Kadar mislim nanj, mi je težko pri srcu. Svoboda, o! zlata svoboda, kako brezmejna je tvoja cena!

Po spominih M. Muca napisal L. Albrecht.

Vzpenjača

»Vzpenjača, vzpenjača, visoko nad dolino mora iti, a tik ob moji krčmi na hribu se mora nehati,« je razlagal oštr Luka vinskim bratcem na Hribu, kjer je imel svojo krčmo. Pod gričem je tekla reka, meječa na drugem bregu na prijazno vasico Drago.

»O, prijatelji, to bo bogatija, denar bo sam padal v vrečo, toliko ga bo! In pili bomo in jedli ter živeli po grofovsko, moja gostilna bo slavna, mestna gospoda bo prihajala k meni po vzpenjači, saj je mesto komaj četrt ure oddaljeno od Drage, a do mene je pešpoti skoro dve uri,« je besedičil Luka.

»Kaj boš s škrici, pusti jih pri miru,« je ugovarjal mozolasti Bicek s cvetečim nosom. »Saj že tako samo Bogu čast krade ta gospoda, a nam kmetom denar. O, tudi jaz bi jih vzel na tako vzpenjačo, da bi jih spustil na nji k vragu, prerzval bi vrv in vse bi odletelo v prepad.«

»Ti si divjak, Bicek, neumno govoriš in neotesan si, kazen zaslužiš, liter ga boš zdaj plačal zato, ker žališ gospodo,« je godel vedno žejni Gregec, ki je najraje popival na tuj račun.

»Luka, kar prinesi ga, da ga popijemo na tvojo bodočo slavo,« se je bahaško zadržal Bicek.

»Da, da, prijatelji, imenitno bo, toda ti oštr, ki nam točiš slab pir, ali pa veš, če ti bo Dragan odstopil tisti kos travnika onstran reke, da boš mogel napraviti svojo vzpenjačo?« je vprašal dvomljivec kmet Jernač.

»E, zakaj pa ne, če mu dobro plačam,« se je odrezal Luka.

»Dragan ima sam dovolj denarja, na svojo zemljo je pa skop kakor Judež na svojo mošnjo; mnogo posla boš imel z njim, Luka, če ga boš hotel ugnati v kozji rog,« je ugovarjal Jernač.

»Mi boš pa ti pomagal,« se je norčeval krčmar. »Pride župan, pridejo občinski mošje, vsi bodo vanj besedičili: »Dragan, za vso vas bo boljše, promet bomo imeli, kar odstopi tisto ped travnika!« In tako ga bodo pregovorili. Pa bo prišel žolnir in pokazal, kje bo drsela vzpenjača v hrib, a s hriba po železnih vrveh na gladkih vretencih v dolino. Ni vrag, da bi se ne zasukali tudi v Draganovi glavi vretenci.«

Jernač je skomignil z rameni in se dvomljivo nasmehnil: »Rad imam žganje, čeprav me je ugonobilo, a prav tako ga tudi sovražim. Nič manj ne sovraži Dragan novotarj, boste že videli.«

Pijani Luka pa je gostolil z visokim glasom: »Kaj bi tisto, vsakdo bo vesel, vsa vas bo vesela: v lahnih kočijah se bomo prvi popeljali kvišku. Smehljaje bom plaval med nebom in zemljo s čutaro najboljšega v roki in z rujnim vincom bom krsil dolino pod sabo, le prvi in zadnji požirek bo veljal meni. In ko se bom tako dvigal na svoj hrib, bom zavriskal in zapel, Dragan pa, ki bo sedel poleg mene, mi bo sekundiral, boste videli. Dolge zimske dni si bova krajšala čas in se vozila drug k drugemu v obiske, ziba-

Lepa povest Ivo Šorli: V deželi Čirimurcev

(s slikami)

velja le Din 16.— in poština Din 3.—

Naročite jo v Tiskovni zadrugi v Ljubljani

joča se udobno v vzpenjači kakor na žametni zofi.

„Glej, da se ne bo zazibala tvoja zanikarna oštarija,“ je zbedel krčmarja zbadljivec Matevž, najstarejši vaški fant, znan kot največji pretepač devetih far naokoli.

„Kaj boš govoril, sam sebe glej, kako se boš nočjo prizibal domov. Toliko si že pri meni žrl na kredo, da bi se bil lahko že naučil lepše govoriti s svojim dobrotnikom,“ se je zadril gostilničar.

„Da, da, dobrotnik si, res pravi dobrotnik, prav kakor tisti, ki da žejnemu strupa in zahteva zanj denar,“ se je repenčil Matevž.

Še dolgo so tisti večer modrovali, naposled ni se bili še kmalu z Matevžem stopili. Preklinjali in jezni so odhajali.

Luka je res vztrajal pri svojem osnutku, jel nadlegovati župana, siliti v svetovalce in jim razlagal važnost vzpenjače.

Pri Draganu je pa oštr slabopravil, o prodaji travnika ni hotel le-ta ničesar slišati in se ni dal pregovoriti. „Travnik je moj in za nobeno ceno ga ne prodam,“ je zavrnil krčmarja. Luka se pa ni dal kar tako odpoditi. „Vzpenjača, o, vzpenjača, ti ne veš, kaj bo to! Vagoni bodo sami drčali z griča v dolino na tvoj travnik, kjer bo sedela vanje gospoda, a pri meni se bo krepčala. Ali ne bo lepo. Denarja bom imel kot hudič toče. No, če si že tak, pa pristopi kot družabnik,“ je hitel Luka. Dragan je pa samo odkimal z glavo in pustil zgovornega možička pred hišo samega ter se napotil na delo.

„Vzpenjača, moram te imeti, moram, pa če grem peš do kralja,“ je godrnjal polglasno Luka, stiskal pesti in se hitel krepčati h krčmarju, Draganovemu sosedu, kjer je pil in klel ter se jezil nad trmastimi ljudmi, ki nočejo sami sebi do brega.

In res ni odnehal. Zbotal je komisijo, ki je vse pregledala, govoril je in mešetaril, a Dragan ni mogel prisiliti, da bi mu prodal travnik. Polagoma je postala vzpenjača Lukova edina misel. Ponoči je sanjal o nji, podnevi je letal okoli gosposke in nadlegoval trmastega Draganu, ki ga je naposled siloma pahnili skozi

vrata. Ljudem je vedno govoril o svoji sreči; kadar je srečal katerega znanca, mu je samo razlagal korist, ki bi jo imela vsa okolica od vzpenjače. Delal nikoli ni mnogo, a zdaj je sploh vsako delo opustil. Neko nedeljo je naletel na Dragana v gostilni, jel je siliti vanj, naposled ga je parkrat udaril, ponosni kmet ga je šel tožiti in Luka je dobil par dni zapora.

Ko se je vrnil iz zapora, je hodil nekaj časa zelo zamišljen okoli. Kmalu se mu je pa lice zjasnilo, vesel in ponosen je postopal po svojem griču in šetal v dolino, kjer je vsakomur razlagal, da pridejo v kratkem strokovnjaki, ki bodo jeli graditi vzpenjačo brez Draganovega dovoljenja. „Imel jo bom, imel jo bom,“ je vedno trdil, si mel zadovoljno roke in se smehljaj.

Zopet so sedeli Lukovi prijatelji v njegovi krčmi in pili vino na njegov račun. Najbolj ga je žlampal Luka sam.

Ko so bili vsi že dokaj pijani, je oštr ginjen vstal in jel govoriti o svoji vzpenjači: „Jutri se prične delo in z delom novo življenje zame. Dvignila se bo vzpenjača in jaz se bom prvi vzpel kvišku. Povabil sem vas, prijatelji, da se poveselimo in že nočjo praznujemo ta slavnostni dan. Zvrnimo ga na našo bodočo srečo. Saj ga danes pijemo zadnjikrat skupaj.“

Vprašali so ga prijatelji, zakaj ga zadnjič pijejo v njegovi družbi, a on se jim je samo zagnetno smehljaj.

Vsi so bili že močno pijani, le Luke se ni hotelo vino prijeti. Polagoma so zakimali drug poleg drugega, oštr sam je pa mirno sedel pri svoji kupici in čakal.

Ko je videl, da vsi smrče, je vrgel skozi kavelj na stropu močno vrvico, si jo privezal za vrat, malo dvignil spečega debelušastega sodarja Andraža, ki je zlezel pod mizo, in mu privezal drugi konec vrvice okoli pasu. Še enkrat se je ozrl Luka po zbranih prijateljih in polglasno zašepetal: „Vzpenjača, moja vzpenjača!“ Potem je pahnil debelega Andraža, da je odletel kakor žoga po tleh, kjer je obležal, vrvica se je napela in oštr Luka je obvisel v zraku.

Ko je prišel prihodnje jutro na vse zgodaj k Luki rubežnik rubiti njegovo opravo, je začuden obstal na pragu in se prekrizal: štirje pijančki so ležali na tleh drug poleg drugega in smrčali, a pod stropom je bingljalo truplo oštrja Luke.

Gustav Strniša.

ZDRAVSTVO

Pelin je znana zdravilna rastlina. Pelinov čaj krepi želodec in vzbuja tek. Pelin posuši in ga spravi v zaprte steklene ali drugačne posode, da se v vlagi ne izkvari. Sušiti ga je treba v senci, ne na soncu. V žganju namočen pelin je dobro domače zdravilo pri pokvarjenem želodcu; pomaga tudi proti driski. Zato moraš gojiti na svojem vrtu tudi pelin. Koristna rastlina je to in vedno jo lahko spraviš v denar, ker lekarne pelin rade kupujejo.

Če se opečeš, se hitro namaži s spenjenim milom, pa se ti ne bodo naredili mehurji na opeklinah in tudi bolelo te bo manj.

ŽENSKI VESTNIK

Cucelj

Mati, ki hoče imeti svojega otroka zdravega, mora predvsem skrbeti, da je otrok vedno v snažnem. Zlasti velja to za njegovo prvo, najnežnejšo dobo, za dete v zibel. Tu treba pri detetu, ki ga je mati že odstavila od prsi, posvetiti posebno pozornost sesalni steklenici in pa cucelju. Steklenica in cucelj morata biti vedno čista.

Ne daj nikdar otroku piti iz njegove steklenice, preden nisi tako steklenico kakor cucelj dobro umila. Cucelj na steklenici, iz katere je otrok

pil, je poln mleka, pomešanega s slino. To se skisa takoj, in če daš otroku piti iz take nepomite posode z neumitim cuceljem, mu to škoduje.

Kadar pripravljáš otroku mleko, si poprej vedno umij roke, naj si delala karkoli. Stari ljudje mislijo, da pride otrok z glistami na svet. To je zmota. Trebilo si solato, imela opraviti s krompirjem, zeljem, kjer se radi nahajajo jajčeca glist, pa greš s takimi rokami otroku dati mleka. Ali ti pa otrok zajoka, ker mu je padel cucelj iz ust na tla, ti pa ga obrišeš kar z roko ali pa v umazan predpasnik. Vidiš, na ta način zanesesh jajčeca glist otroku v usta, od tam jih dobi v želodec in čreva, in tako je otrok že glistav, čeprav je komaj nekaj tednov star.

Imej za otroka vedno dva cucelja pripravljena. Če mu pade eden na tla, imej vedno drugega čistega pripravljenega, ker na tleh je vedno polno bacilov, ki se primejo cucelja, in je tako nevarnost, da dobi otrok kako bolezen.

Če imaš otroka navajenega na cucelj, daj mu ga, a ne tlači mu ga po nepotrebnem vedno v usta. Otroku, ki vedno vleče cucelj, rade obole ustne zleze. Če opaziš, da so se otroku naredile po ustih bele lise, mu jih moraš čisto izmiti s kamiličnim čajem. Zinoči čisto krpico in izbriši z njo otroku jezik in nebo. Sploh je priporočljivo, otroku večkrat usta izmivati.

Najbolje pa je otroka čimprej odvaditi od cucelja. Vsekakor grda razvada je, če otrok, ki je že shodil, še vedno vleče cucelj.

Pri tej priliki naj še omenim, da tudi ni dobro, otroka preveč pokrivati. Zlasti pa je zelo slabo, otroka pokrivati zez obraz. Otroku treba vedno svežega in čistega zraka! Tudi moraš otroka, kadar spi, obrniti proč od okna ali od luči, da mu ne pada svetloba na oči. Met a.

Za kuhinjo

Mlinček za kavo včasih nerad melje. To je znak, da se je nabralo notri nekaj kave, ki je bila vlažna. Da ga očistiš, vlij vani kropa in hitro vrti. Potem ga pa daj sušiti, da ne zarjavi.

Korenje za kuho je bolje samo oprati v vodi, ne pa ga ostrgati, ker ostrženo izgubi na okusu.

Da se krompir hitro speče, ga daj prej deset minut kuhati v slani vodi.

Ako ima meso že slab duh, ga izperi v vodi, kateri si primešala par žlic kisa. Potem pa meso še enkrat izperi v čisti vodi.

Ako se suha klobasa ne dá rada olupiti, jo je treba vtakniti za kako minuto v mrzlo vodo.

Če ima jajce počeno lupino, ga vseeno lahko skuhaš, če prideneš vodi žličico kisa.

Po posodi, ki se malo rabi, se radi naredijo madeži. Da to preprečiš, deni med vsak krožnik kos čistega papirja, takisto tudi med sklede in skodelice.

V vročo loščeno posodo nikar ne ulivaj mrzle vode, sicer lošč (emajl) rad razpoka in se odlušči.

Če postane krompir vlažen in začenja gniti, ga je treba izpostaviti prepihu in ga večkrat premetati. Krompir sušiti s toploto ni pravilno, ker potem rad segniže.

Flaneati (štravbe) s kvasom. Deni v lonec pet žlic mlačnega mleka, žlico sladkorja in dva dekgama drož (kvasa). Zmešaj v skledi četrt litra mlačnega mleka, dve jajci, za dve žlici sladkorja, malo soli in eno žlico masla ali pa čiste masti. Prideni vzhajani kvas in en liter moke ter vse

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

G. dr. J. Rahtlejeva

Beograd

Kotarska ulica 43.

Gospod doktor! Vaše odlično zdravilo Radio Balsamika, ki sem ga naročil pretečeno leto, sem porabil za sebe. Drgnil sem si z njim roke in noge, v katerih sem imel hud revmatizem. Prej sem uporabljal vsakovrstna druga zdravila in kopeh, toda vse mi ni nič pomagalo. Zato se Vam najlepše zahvaljujem za Vaše zdravilo Radio Balsamika, s katerim ste me rešili trpljenja in bolečin, ki so me mučile že od leta 1912.

Svetislav Simonović.

Božica (bosiligradska), 20. februarja 1927.

Zdravilo „RADIO BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpošilja na povzetju laboratorij „RADIO BALSAMIKA“ dr. J. Rahtlejeva v Beogradu, Kotarska ulica 43.

Samo 8 Din

s poštino vred velja povest

LISJAKOVA HČI.

Naročite jo pri TISKOVNI ZADRUGI v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 51.

skupaj narahlo zmešaj in stopaj četrt ure. Potresi z moko, pokrij s prtičem in postavi na toplo, da vzhaja. Vzhajano testo deni na desko, z moko potreseno, razvaljaj ga za prst na debelo, potem pa razreži s koleščkom ali z nožem na za dlan široke in malo daljše krpe. Naredi v vsako tako krpo po tri zareze, ki naj bodo za prst narazen, a ne prereži do kraja. Položi jih na prtič in postavi na toplo, da vzhajejo. V kozici razbeli masti, in ko so flancati vzhajani, jih pokladaj v vročo mast in pokrij s pokrovko; ko so rumeni, jih obrni še na drugo plat in jih več ne pokrивaj. Ko so na obeh straneh rumeni, jih poberi iz masti in zložil v skledo ter potresi s sladkorjem.

Juha iz paradiznikov. Vzemi eno žlico masti, na še hladno mast deni štiri kosčke sladkorja, in ko sladkor porjavi, daj poldrugo žlico moka. Ko je tudi moka lepo rumena, dodaj eno celo, za oreh debelo čebulico, osoli in dodaj eno žlico paradiznikove meze, dobro premešaj in zalij z vodo. Če pa imaš čisto govejo juho, zalij z njo. Nato kuhaj kakšne pol ure, da se vsa moka in sladkor razkuhata. Potem zakuhaj eno pest opranega riža in kuhaj še pol ure. Če imaš, daj v juho še žlico smetane, ker jo to naredi posebno okusno. Da je več spremembe, je tudi dobro, če namesto riža zakuháš rezance (nudle) ali žličnike (nockerle) v juho.

Ovrito svinjsko meso. Vzemi pol kile mesa od mlade svinje, ne preveč mastnega. Razreži na zrezke, te zrezke malo raztolči, posoli, povaljaj v moki in raztepenem jajcu, nato še v drobtinah in položi v razbeljeno mast in cvri, dokler se na obeh straneh rumenkasto ne zapeče. — Namesto svinjine vzameš lahko teletino.

Praktični nasveti

Med zdravilo za otroke. Za bledične otroke je med posebno priporočljivo. Med ima vsak otrok rad in je vsekakor pametneje, namesto drugih sladkarij dajati otrokom medu, že zato, ker je med najlažje prebavljivo hranilo. Dobro učinkuje med tudi pri prehladu, kašlju, hripavosti.

Smrekovi vršički kot zdravilo proti kašlju. Naberi pomladi smrekovih vršičkov. Na 1 kilogram vršičkov deni 1 kilogram sladkorja. Vzemi široko steklenico, natresi vanjo plast vršičkov, nanjo plast sladkorja, na to zopet vršičkov in tako dalje, dokler ni posoda polna. Sladkor mora biti na vchu. Posodo zaveži nato s papirjem, ga nekoliko nabodi z iglo, na kar ga postavljaš za kakih 20 dni na sonce, da se sladkor popolnoma stopi. Potem tekočino precedi in nalij v male posode (čase, lončke), ki jih zamaši in shrani. Če ti otrok kašlja, mu daj zjutraj, opoldne in zvečer po eno žličico tega soka.

Mravlje, ki se s prvo pomladjo začne pojavljati v hiši, so velika nadloga. Da se jih znebiš, zmešaj v plitki posodi nekaj medu z lugom, ki ga kot prašek kupiš v trgovini, in postavi posodo tja, kjer se mravlje pojavljajo. Vse bodo šle na to vabo in poginile.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Svetokrištofsko pismo

Sv. Krištof pri Laškem, februarja.

V zadnji številki «Enotnosti» je dal izjavo neki Anton Goršek iz Hude jame na delavce in kmete, da se agitira z njegovim imenom in da ni pripravljen sodelovati na neki združen listi SDS in SKS. Krajevna organizacija SDS je ugotovila, da se Anton Goršek sploh ne nahaja v Hudi jami, pač pa živi pod istim imenom neki železničar v p. nekje v Trnovem pri Sv. Juriju. Ker je pisec dopisa najbrž zamenjal svoje bivališče na papirju, moramo resnici na ljubo pripomniti, da se je imenovani Goršek svoječasno ponudil za agitacijo v prid naši organizaciji. Po naših informacijah se je organizacija odločila, da ne potrebuje plačanih agitatorjev in je prekinila z njim vse zveze.

V predzadnji številki «Slovenskega Gospodarja» se znani pisec iz Laškega norčuje iz nas kmetov, ki hodimo na sejme in ki imamo črne kuhinje. Ali misli pisec, da živimo kmetje v istih

razmerah kot on, ki sedi v pisarni ali se pa spreha po sosedni občini, kakor se mu poljubi. Dobiva lepo plačo, ima udobno stanovanje in vse to plačajo davkoplačevalci. Odkod imamo kmetje svoje dohodke? Ali ni edini in najboljši vir naših dohodkov živinoreja? Ti dohodki pa so v današnjih razmerah zelo pišli, saj večini od nas omogočajo komaj plačevanje obresti za dolgove, v katere smo zabredli zaradi gospodarske krize.

Dopisnik ima pred očmi samo one posestnike, ki imajo vsakdanje postranske zaslužke. Gotovo nam je staval za vzgled posestnika Hrastnika, vendar je pa pozabil povedati, da vozijo imenovani in njegovi prijatelji gramoz vsak dan na ceste, občinske in okrajne. Večina nas posestnikov pa ni tako srečna, da bi bila deležna milosti, naklonjenosti in dobrot gotovih gospodov, h katerim spada tudi pisec članka.

Večina nas kmetov ima res črne kuhinje in če se ne motimo, se je vzgojil pisec tudi v hiši s črno kuhinjo. Vsi prizadeti, ki hodimo po sejnih in ki imamo črne kuhinje, želimo, da pisec, ki ima veliko besedo v štabu SLS, ukrene vse potrebno potom poslancev SLS, da nam ne bo treba več hoditi po sejnih in da si bomo lahko naše domove uredili kakor želijo pisec. Ako nam ne stori tega, naj se ne pokaže več pred volitvami z agitacijo o naših črnih kuhinjah.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Izvor slovanskih narodov in stanje njihove prvotne omike

V zadnjem članku smo govorili o omiki evropskega človeštva najstarejših dob: kamenite, bronzne in železne dobe. O narodih, ki so ustvarili v Evropi najstarejšo omiko, nismo mogli določiti, kakšnega plemena so bili in kak jezik so govorili. Sčasoma pa so se pojavili na evropskih tleh današnji narodi, oziroma njih predniki. O vseh narodih tu ne bomo razpravljali, temveč bomo skušali kaj več povedati le o Slovanih, h katerim spadamo tudi Slovenci.

Slovani so del velike arijevropske družine, h kateri spadajo med drugimi Indijci, Romani, Germani, Kelti itd. Vsi ti narodi izhajajo iz enega samega naroda, od katerega so se odcepili. Na ta način se je pojavil nov narod: slovanski. Kdaj se je to zgodilo, je težko določiti, vsekakor pa pred letom 500. pred Kristusom. Stari Slovani so prebivali v današnji južnopoljski Rusiji v porečju gornjega Dnestra ter ob srednjem teku Dnepra. Na tem ozemlju so živeli skupno vsi današnji Slovani ter so govorili še en jezik. Ta jezik je bil še enoten, da se je delil v razna narečja, podobno kakor se deli današnji slovenski jezik v narečja. Gorenjci govorijo prav tako slovensko kakor Dolenjci, a imajo vendar različna narečja, ki je zopet drugačno kakor je korosko, štajersko, primorsko itd. Podobno si moramo misliti razmerje med posameznimi narečji starega slovanskega jezika. Ko so se pozneje deli starih Slovanov začeli seliti, ker jim je postala prvotna domovina pretesna, so postajale razlike med njihovimi narečji vedno večje in so danes že tolike, da imamo že več slovanskih jezikov, ki pa so si še vedno toliko podobni, da se tudi najoddaljenejši Slovani lahko med seboj razumejo.

Tako staro slovansko narečje so v prvotni slovanski domovini govorili tudi predniki današnjih južnih Slovanov. Da je bilo to enotno narečje nam kaže še današnje stanje jezika. Od Celovca pa do Črnega morja prehaja eno narečje v drugega tako neopaženo, da je težko določiti, kje se neha to in prične drugo; sklenjena so med seboj, kot so sklenjeni členi verige med seboj.

Ko smo na kratko opisali, kako so nastali današnji slovanski narodi, jeziki in njih narečja, si hočemo ogledati, kakšna je bila omika naših prednikov v oni sivi davniini, ko so prebivali še vsi skupaj in govorili še en sam jezik, ki ga hočemo imenovati praslavanski jezik.

Slika, ki so jo ustvarili zgodovinarji in jezikoslovci o starih Slovanih za dobo, preden so se začeli cepiti v narode, nam kaže naše prednike

kot jako omikan narod, od katerega so tudi drugi narodi prevzeli marsikatero pridobitev njihove izobrazbe. Gojili so razen psa še goved, svinje, ovce, koze, konje, bržkone tudi kure, gosi; pridelovali so ječmen, pšenico, oves, rž, proso, lan, konopljo, grah, lečo, bob, mak, korenje, repo, hmelj, čebulo in česen; gojili so tudi že sadno drevje, kakor jablan, hruško, višnjo, črešnjo, slivo, oreh ter so to drevje tudi cepili. V čebelarstvu so bili mojstri. Pripravljali so razna olja, med in pivo.

Iz te slike posnemamo, da so bili trdno naseljeni narod z zelo razvito živinorejo in razvitim poljedelstvom.

Domovina Slovanov se je vedno bolj širila. Okoli leta 400 po Kristusu so že segali od Vzhodnega do Črnega morja. V krajih pa, kjer prebivajo danes Jugoslavoani, so živeli takrat drugi narodi, nekateri manj, drugi dalj časa; saj je bila to doba, ki jo imenujemo v zgodovini doba preseljevanja narodov. V tem času je začel tudi slovanski narod zapuščati svojo prvotno domovino, ker mu je postajala pretesna. Razselitev je trajala blizu 200 let. Nikjer pa ni bila zveza z jedrom pretrgana in bi do današnjega dne ostala takšna, da se niso vrinili na koncu devetega stoletja med nje Madžari, ki ločijo Jugoslavoane od Čehov in Slovakov ter od Malorusov.

ZANIMIVOSTI

× Smrt odličnega angleškega državnika. Iz Londona poročajo, da je umrl večeraj znani angleški državnik lord Asquit, svoječasn ministerki predsednik, voditelj liberalne stranke in važen činitelj v angleški politiki. V zadnjem času se zaradi bolezni ni udeleževal političnega življenja.

× Američani so lani pokadili ogromno množino cigaret, in sicer 100 milijard. To pomeni brezskrajno verigo 4 milijard metrov, če bi se uvrstile cigarete druga za drugo.

× Žena pustila moža umreti za lakotjo. Kmet Cotriner v Asslingu na Tirolskem je pred tremi meseci nevarno zbolel. Žena pa se ni zmenila zanj, ni poslala po zdravnika in je moža pustila stradati. Zadnje tri tedne mu sploh ni dajala jesti in mož je pred dnevi umrl. Zdravniški ogled je ugotovil, da je umrl za lakotjo. Orožniki so podivjano ženo zaprli.

× Okrog 600 žensk je osleparil. Pred dunajskim senatom se je zagovarjal te dni nevaren mednarodni pustolovec Anton Dobruška. Mož je lani osleparil okrog 600 žensk, katerim je obljubil zakon. Dobruška ni baš prikupne zunanjosti, ima pa silno namazan jezik. Skoro nemoogo je primer, kako je oskubil neko 50letno žensko, ki ji je obljubil, da jo poroči. Priletna ženska je služila pri grofu Karolyju že dolgo let in si je prihranila prav lep denar, ki ga ji je možak vsega izvalil. Se veš! Ženska je bila tako prisvojena, da si je dala izdreti zlate zobe in jih prodala. Lopovu pa tudi to ni zadostovalo. Ko je nesrečno žensko popolnoma oskubil, jo je pregovoril, da je okradla tudi svojega gospodarja. In tako je nesrečnica izgubila še službo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

NEKAJ SMEŠNIC IZ LJUBLJANSKEGA ŠALJIVEGA LISTA «SKOVIRJA».

Njegov zaročni dar.

Ida: «Emil mi je dal kot zaročno darilo prekrasno ovratno verižico. Ali si jo že videla?»

Lida: «O, že! Lani sem jo nosila nekaj časa jaz...»

Kdor ljubi smeh

naj naroči knjigo

Damir Feigel:
TIK ZA FRONTO

Cena Din 14,—, poština Din 3,—

Naroči se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani

Prešernova ulica 54

Edina pomoč.

«Edino sredstvo, dragi Milan, da se finančno zopet okrepiš, je to, da poročim tvojega očeta in ti potem dajem toliko denarja, da boš lahko vzdrževal ljubezen z menoj...»

Zvesta ljubezen.

Zora (vsa v solzah): «Zakaj hočeš razdreti zaroko z menoj?»

Miran: «Draga ljubica, če se zaročim z gospodično Branko, mi bo njen oče priskrbel izvrstno službo — in potem bom poročil tebe...»

Pretkanec.

Teta: «Kaj pa počenjaš, Jurček?»

Jurček: «S povečevalnim steklom hočem povečati svoj kolaček, da bo tako velik kakor Tončkov...»

Ne najde razlike.

A.: «Pravijo, da so blondinke nežnejše kakor rjave.»

B.: «Moja žena je bila oboje, a jaz ne opažam nikake razlike...»

Ni vseeno.

Model: «Petnajst dinarjev na uro in dva dni vam bom stala za model. Ali je prav?»

Slikar: «Res, z užitkom sprejemem vašo ponudbo.»

Model: «Z užitkom? Dragi gospod, z užitkom je pa dražje...»

Zapeljiva misel.

Šef: «Vaša prednica, prav mlado dekle, je poročila onega bogatega starca Zaletelnika. Ali vam gre kaj takega v glavo, gospodična Vanda?»

Strojepiska: «Seveda! Misel, da postane kmalu bogata vdova, je vendar prezapeljiva.»

★

Sedem življenskih dob žene.

Otrok.

Mlada deklica.

Gospodična.

Mlada žena.

Mlada žena.

Mlada žena.

Mlada žena.

V pokoju.

A.: «Kakor vidim, se te bolje drži dinar, odkar si v pokoju.»

B.: «Časa imam dovolj, pa sem se lahko naučil varčevati. Kdaj sem pa prej utegnil!»

Na smrtni postelji.

Potovka Urša je pozvala k smrtni postelji duhovnika, da jo pripravi za boljši svet. Nikakor se pa ni mogla začeti spovedovati.

«Kakor ponavadi začnite!» ji pomaga duhovnik.

«Ne morem. Čakajte, da premislim.»

Slednjič se dvigne proti spovedniku in mu zašepetne na uho: «Rešeto!»

Duhovnika spreleti smeh, bolnica pa pristavi «Rešeto prinesite!»

In skozi rešeto se je vse izvršilo brez nesreče.

Zakaj je Bog ustvaril Adama velikega.

Ljudsko modrovanje.

Ko je Bog Adama ustvaril, seveda se ni bilo na svetu nobenega drugega človeka, kateremu bi lahko dal Adama v vzgojo. Ker torej ni bilo pestunje, je Bog moral ustvariti Adama in Evo že kar velika.

Listnica uredništva

Turski vrh pri Zavrču. Obrnite se na naročnega poslanca dr. Pivka!

Sv. Lovrene v Slovenskih gorah. Proti zakonu in zato kaznivo.

MALI OGLASI

Vsi, ki boste to leto zidali, pozor!

Za zidanje podstrešnih sob, za majhne stavbe, za vsa medzidovja lahko rabite najcenejšo opeko «Oka». Z zidanjem s to opeko si prihranite veliko stroškov. Opeka «Oka» se dobi vedno pri meni v zalogi. Pišite po brezplačna tozadevna pojasnila in cenike. Naslovite na: Korošec Dragotin, Smartno ob Pakl.

Modroco

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, cvilil in vse potrebščine kupite najceneje pri tapetniku Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2.

Vljudno naznanjam,

da sem prevzel s 15. t. m. mlin v Ivanjcih (prej Frane Totl). Kakor poprej tako bom tudi z naprej sprejemal vsakovrstno zrnje v mlenje. Za mnogobrojna naročila se priporoča Franc Košti, lastnik mlina.

Proda se hiša

v dobrem stanju z njivo in vrtom. Tujci imajo prednost. — Poizve se na licu mesta pri Ivanu Rozman, Ribno št. 58, pošta Bled 1, Gorenjsko.

Iščem službo h konjem

pri kakem trgovcu ali kakim vdovi za pomoč pri gospodarstvu. Sprejem tudi kak drug posel. — Naslov v upravnistvu «Domovine».

BOLNI NA PLJUČIH!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi **Umetnosti prehranjevanja**,

ki je že marsikoga rešila smrti. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po poapnenju sčasoma bolezen preneha. Resni možje zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej pričnete z mojim načinom prehranjevanja, tem boljše.

Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker bo moj založnik v celem razposlal le 10.000 izvodov zastoj, zato pišite takoj, da boste tudi Vi sprejeti v krog onih srečnih, ki bodo dobili to znamenito knjigo. Pišite na naslov:

GEORG FUCHNER — Berlin - Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 881

Lovska.

Prvi lovec: «Veš, prijatelj, jaz sem zadnje tri dni ustrelil 999 zajcev.»

Drugi lovec: «Zakaj pa ne rečeš kar tisoč?»

Prvi: «Kaj misliš, da bom zaradi enega samega zajca postal lažnivec!»

V šoli.

Učitelj (vpraša dečka): «Kdo in kaj so bili Babilonci?»

Učenec (razumevši «babji lonci»): «Babji lonci so tisti lonci, ki so jih naša mama zmetali ateku v hrbet...»

Sledeče srečke državne razredne loterije

kupljene pri Zadrugi hranilnici, r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19, oziroma v oglasnem oddelku „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4, in v ekspozituri „Jutra“ v Šiški, so bile dne 9. februarja izžrebane in so zadele:

Din 1000.— številki 99.871 in 97.370;

po Din 300.— pa številke: 5.724, 15.456, 15.473, 15.484, 53.409, 66.606, 66.659, 66.662, 66.665, 115.624, 7.576, 7.599, 7.625, 7.654, 7.656, 7.663, 46.035, 58.210, 58.258, 70.227, 70.287, 72.115, 95.438, 99.860, 120.233, 120.267, 97.370, 34.652, 34.719, 47.337, 47.367, 60.151, 60.171, 60.183, 84.581, 84.586, 97.456.

Pravico do morebiti neobnovljenih srečk za tretji razred imajo oni, katerih srečke so bile izžrebane. Oni, ki želijo igrati nadalje, naj izžrebane srečke do dne 3. marca izroče

ZADRUŽNI HRANILNICE, r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19,
da jim more morebiti neobnovljene srečke prihraniti.

Prostovoljna javna dražba nepremičnin.

Okrajno sodišče pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah bo v zapuščinski zadevi po dne 16. julija 1927 umrlem Petru Mesarecu, veleposestniku v Jurjovskem dolu, na javni dražbi prodajalo k tej zapuščini spadajoče nepremičnine, in sicer:

I. Dne 2. marca 1928, ob pol 9. uri na licu mesta v Zgornjih Zerjavcih gozd par. št. 47 k. obč. Zgornji Zerjavci v izmeri 2 ha 61 a 87 m² v cenilni vrednosti 5257 Din.

Istega dne ob 11. uri posestvo vl. št. 31 k. o. Jurjovski dol na licu mesta v izmeri 24 ha 88 a 95 m² (lišna št. 13) v cenilni vrednosti 64.210 Din 75 par in pritliklin: 1 breja krava, 2 kravi, 1 brana, 1 plug, 2 voza, konjska oprema, okoli 40 meter stotov sena, 2 kobili, vejalnik, mlatilnica, v cenilni vrednosti 8845 Din.

Oddaljene; št. gozd v izmeri 2 ha 3 a 79 m² se bo prodal za sebe kot parcela.

II. Dne 3. marca 1928 ob 9. uri:

a) posestvo vl. št. 50 kat. obč. Jurjevski dol v izmeri 16 ha 76 a 09 m² v cenilni vrednosti 68.640 Din 30 par (Rantaša). To posestvo se bo prodalo na licu mesta po skupinah, ki se bodo določile, ocenile in pokazale na licu mesta. K temu posestvu pritiče gozd v izmeri 8 ha 79 a 31 m²;

b) istega dne na posestvu vl. št. 50 k. o. Jurjevski dol (Rantaša) se bo prodala parcela št. 417 k. o. Ploščeršnica vrt v izmeri 4 a 35 m² v vrednosti 21 Din 75 par.

III. Dne 5. marca 1928 ob 9. uri:

a) zemljišče vl. št. 126 k. o. Jurjevski dol (Šenveter) v izmeri 16 a 30 m² v cenilni vrednosti 336 Din 50 par na licu mesta v Jurjovskem dolu;

b) nato istega dne posestvo vl. št. 6 k. o. Partinje v izmeri 5 ha 63 a v cenilni vrednosti 18.038 Din s pritliklinami: 1 voz, 1 vejalnik, 1 lojtre, 1 omara, 12 metr. stotov sena, v cenilni vrednosti 425 Din na licu mesta v Partinju (Sumandl);

c) nato istega dne posestvo vl. št. 275 k. o. Partinje (pristavnik Zvajkar) v izmeri 7 ha 20 a 66 m² v cenilni vrednosti 20.806 Din 70 par.

Okrajno sodišče Sv. Lenart v Slovenskih Goricah,
dne 26. januarja 1928.

Dr. Tavželj.

KMETOVALCI, KALIJEVO SOLJO

na en hektar (1¹/₂, orala) s sledečimi količinami 40 % kalijeve soli: Na žitih in travnikih: 100—150 kg (50—75 kg na oral). Na krompirju, repi, pesi, detelji in koruzi: 200—300 kg (100—150 kg na oral). Na hmelju, vinogradu in sočivju: 250—350 kg (125—200 kg na oral).

Navedene količine kalijeve soli rabite le tedaj, če niste zadostno gnojili s hlevskim gnojem, drugače rabite manjše količine. Letno gnojenje s 40 % kalijevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom je edino sredstvo za doseg najvišjih pridelkov. Tako gnojenje imenujemo **popolno gnojenje**. Ze mešana gnojila „Nitrofoskal Ruše“ je zelo priporočljivo.

Agrikulturno kemični urad ZAGREB, Trg. N. br. 4/b

ki deluje po nalogu znanega nemškega „KALI SINDIKAT“-a, Vam daje brezplačna pojasnila in brošure od vseh umetnih gnojil.

Prodaja posestva v Grahovem pri Cerknici.

V nedeljo dne 4. marca ob 11. uri dopoldne se bo vršila v gostilni pri Krajcu v Grahovem pri Cerknici prostovoljna javna dražba dveh kmečkih posestev: dve hiši št. 27 in 91 z gospodarskimi poslopji, 13 hektarov in 50 arov zemljišča, 2 hektara in 51 arov gozda.

Prodajalo se bo po posameznih parcelah ali tudi skupno.

Informacije posreduje Zadruga banka v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Kmetje šmarskega okraja UMETNO GNOJILO

in sicer Tomaževa žlindra in kalijeva sol se kupuje najceneje v veletrgovini **Ed. SUPPANZ v Pristavi.**

J. STJEPUŠIN

ZAGREB, JURJEVSKA 57

priloga

boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Ceniki franko

Mlado lice

lahko ohranite do visoke starosti, ako ste za to skrbeli, predno je lice začelo veneti. Mladeniško svežost je treba varovati, dokler ne mine. Uporabljajte za nego Vašega telesa, Vašega lica, Vaš h rok in Vaših las:

I. Fellerjevo pravo kavkaško pomado za zaščito lica in kože. Ta pomada izgladi gube in brazgotine, dela kožo gibko in nežno, brzo sledove staranja, ustvarja mladost in lepoto. Iznenadilo Vas bo, s kakšno brzo izginejo solzne pege, kožne brazde, rdečilo uosa, mozolji, zajedavci in drugi vsakovrstni nedostaki kože.

II. Fellerjevo močno pomado za rast las, ki preprečuje izpadanje las, prerano osivelost, čisti lasne luske, dela lase mehke, gibke in bujne ter pospešuje njih rast.

Za poizkus staneta 2 lončiča ene, ali po en lončič od vsake Elsa-pomade z omotom in poštino vred 38 Din.

III. Elsa-milo zdravja in lepote, ki ni samo parfimirano toaletno milo, temveč ima v sebi medicinsko preizkušano, dobro delujočo sestavino, ki prodirajo v Vašo kožo in vzdržujejo Vašo zunanost zdravo, lepo, mlado in mladeniško svežo.

Fellerjeva prava mila zdravja in lepote so:

ELSA lilijino mlečno milo

ELSA rumenjakovo milo

ELSA glicerino milo

ELSA-boraksovo milo

ELSA-katranovo (sampion) milo

ELSA-milo za britje

Poizkusite jih! Nikdar ne boste rabili drugih mil!

Za poizkus stane 5 kosov Elsa-mila z omotom in poštino vred 52 Din.

V Vašem lastnem interesu je, da pošljete denar naprej, zakaj pošiljatev po povzetju stane 10 Din več.

Naročila naslovite takole:

LEKARNAR EUGEN V. FELLER
STUBICA DONJA, Elsatrg 360, Hrvatska